

GŁOS PABIANIC

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

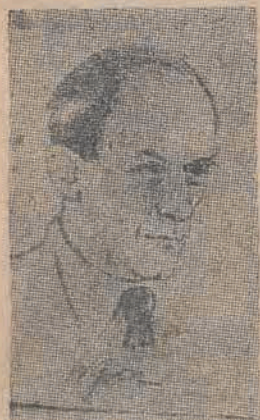
ROK IV

WTOREK 27 STYCZNIA 1948 ROKU

Nr 27 (949)

Stanowisko Polski wobec mowy Bevina

Oświadczenie rzecznika Min. Spraw Zagranicznych - ministra Wiktora Grosza

Min. Grosz

WARSZAWA, PAP. Na wczorajszej konferencji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, w związku z pytaniami dziennikarzy na temat stanowiska rządu polskiego wobec ostatniego przemówienia min. Bevina, rzecznik Rządu minister pełnomocny Wiktor Grosz powiedział co następuje:

Nie widzę powodu, aby przypisywać przemówieniu p. Bevina, jakiegoś „przełomowe znaczenie”. Wymowa jego sprowadza się raczej do tego, że rezygnując z niektórych niedopowiedzeń, stawia kilka kropek nad „i”.

Stosunek Rządu RP do wszelkich prób podziału świata na bloki jest powszechnie znany. Rząd RP uważa taki podział za niebezpieczny dla sprawy budowania trwałego pokoju. Polityka nasza — polityka współpracy ze wszystkimi państwami, które pragną z nami współpracować na gruncie wzajemnego poszanowania suwerenności — dowodzi, że zmierzamy w praktyce do zacieśnienia więzów współpracy międzynarodowej.

Na tym tle uwagi p. Bevina pod adresem Polski nie zawierają nic nowego. Zdradzają może tylko irytację z tego powodu, że Polska dzięki entuzjazmowi milionów prostych ludzi, odbudowuje się własnym wysiłkiem na własnych fundamentach.

Schuman płaci rozłamowcom

PARYŻ, PAP. — Poniedziałkowa prasa paryska ujawnia, że socjalistyczny minister pracy Daniel Mayer przekazał 10 stycznia 30 milionów franków na rzecz rozłamowców spod znaku „Force Ouvriere”. Fundusze przesłano jako „subwencje ministerstwa pracy”.

Wniosek ZSRR w sprawie broni atomowej

Przemówienie ambasadora Gromyko na komisji atomowej ONZ

NOWY JORK, PAP. — Komitet komisji atomowej ONZ zakończył dyskusję nad par. 1. projektu radzieckiego o rozciągnięciu kontroli międzynarodowej nad energią atomową.

Paragraf ten przewiduje wprowadzenie „ściślejszej kontroli międzynarodowej jednocześnie nad wszystkimi środkami umożliwiającymi wydobycie surowca atomowego oraz produkcję materiałów atomowych i energii atomowej.”

W toku dyskusji nad tym zagadnieniem, przedstawiciel radziecki Gromyko ponownie podkreślił znaczenie, jakie Związek Radziecki przywiązuje do rozciągnięcia jednoznacznej kontroli nad zakładami energii atomowej. Polemizując z wywodami delegata angielskiego, który domagał się stopniowego wprowadzenia kontroli, odpierając zarzuty Kanady i Chin, iż projekt radziecki jest niewystarczający, gdyż nie przewiduje

Amb. Gromyko

sną modłę i nie chce podporządkować się planom sprzecznym z suwerennością i interesem Polski.

Wyluszczone przez p. Bevina plany związku zachodniego nie służą ani sprawie pokoju, ani sprawie Europy, jej rozwojowi i niezależności.

Dziwi nas ogromnie fakt następujący. P. Bevin tłumaczy zaniepokojenie opinii światowej dyktowaną przez Stany Zjednoczone polityką rozbijania świata i budowania bloku zachodniego, tego bloku, którego cementem będą Niemcy zachodnie. Tłumacząc tę skazaną na niepowodzenie politykę min. Bevin uznał za możliwe zaatakować Polskę na odcinku na-

szych spraw wewnętrznych.

Odrzucamy wszelkie insynuacje na temat decyzji Polski odnośnie planu Marshalla. Wydaje nam się natomiast, że te państwa, które wzięły udział w tzw. planie Marshalla, muszą dzisiaj tłumaczyć się przed własną opinią publiczną, szczerze zaniepokojoną znanym powszechnie rozwojem wydarzeń.

Opinia polska śledzi z całym spokojem krążące dookoła bloku zachodniego, w pełnym przekonaniu, że wyzwolone w wyniku zwycięstwa nad faszyzmem potężne siły pokoju pokrzyżują próby odrestaurowania monarchistycznej Europy.

Argentyna przeciw W. Brytanii

Wstrzymanie eksportu mięsa do Anglii. Rokowania handlowe kończą się fiaskiem

LONDYN, PAP. — Wiadomości, jakie nadeszły z Buenos Aires do Londynu na temat przebiegu rokowań gospodarczych między W. Brytanią a Argentyną wywołały w kołach londyńskich wielkie zaniepokojenie.

Według doniesień prasowych rokowania te są bliskie zerwania i w najbliższych dniach przewiduje się powrót brytyjskiej misji handlowej. M. in. Argentyna miała wstrzymać dostawy mięsa do Anglii.

Przemówienie gen. Markosa

do młodych oficerów greckiej armii demokratycznej

RZYM (PAP). Radio Wolnej Grecji komunikuje, że na terenach wyzwolonych odbyła się druga z rzędu promocja oficerów armii demokratycznej, którzy ukończyli szkołę wojskową. W uroczystości promocji wzięli udział: premier rządu demokratycznego Wolnej Grecji i naczelny dowódca gen. Markos oraz wicepremier Joannides.

Gen. Markos wygłosił do młodych oficerów przemówienie, w którym oświadczył m. in.: „Zasługujecie na to, aby być oficerami armii demokratycznej i w synowie i córki robotników, wieśniaków i urzędników nabyliście sztuki wojskowej w bezpośredniej walce o wyzwolenie narodu.”

Nasza walka jest ciężka, jednakże istnieją wszelkie obiektywne przesłanki na to, że zakończy się ona naszym zwycięstwem. Cały naród jest z nami, pomagając nam wszelkimi środkami jakie stoją do jego dyspozycji. Nie jesteśmy osamotnieni, pozyskaliśmy zrozumienie i sympatie wszystkich narodów demokratycznych. Z każdym dniem rysuje się coraz silniej solidarność narodów miłujących wolność.

Nasza armia — podkreślił gen. Markos — nie jest wojskiem powstańczym, lecz armią regularną i dobrze zorganizowaną. Armia demokratyczna znajdująca się na czele całego narodu greckiego będzie prowa-

dzić walkę do chwili stworzenia w całym kraju prawdziwej demokracji ludowej...

RZYM, PAP. — Jak komunikuje rozgłośnia Wolnej Grecji kwatery główna armii demokratycznej, wobec nieustannych prześladowań demokratów greckich ze strony monarchistów, wydała rozkaz oddziałom wojskowym brania zakładników spośród wybitniejszych monarchistów. Zakładnicy ci zostaną wydani rządowi w zamian za zwolnienie uwieczonych demokratów.

Rozgłośnia komunikuje że w ramach tego rozkazu poseł liberalny Nucopetalos uprowadzony niedawno przez powstańców wydany zostanie rządowi ateńskiemu po zwolnieniu przezeń czołowych przywódców ruchu powstaniowego — Gavridiśsa, Hadżybeja, Serapisa i Lurisa i wydaniu im wiz wyjazdowych do Włoch, Francji lub Czechosłowacji.

LONDYN, PAP. — Jak donoszą z Aten najpoważniejsze walki w ciągu ostatnich 10 dni toczą się w Etoloakarnii zwłaszcza na terenach położonych na północ od miasta Navpaktos. Po zajęciu przez armię demokratyczną miasta Arakhova rozbito 2 bataliony rządowe.

Trygve Lie w Czechosłowacji

PRAGA, PAP. — Sekretarz generalny ONZ Trygve Lie przybył samolotem do Pragi. Na lotnisku powitał go min. spraw zagranicznych Masaryk oraz inni członkowie rządu.

W 30-tą rocznicę Republiki Ukraińskiej

Do

Przewodniczącego Rady Ministrów USSR
Pana D. S. Korotzenko
Kijów

W dniu 30-ej rocznicy powstania Ukraińskiej Republiki Radzieckiej przesyłam Panu, Panie Premierze i narodowi ukraińskiemu serdeczne życzenia w imieniu swoim i Rządu Rzeczypospolitej Polskiej.

Naród ukraiński, od wieków sąsiadujący z narodem polskim uzyskał dzięki wielkiej rewolucji październikowej możliwość zbudowania swego bytu państwowego i w ciągu lat trzydziestu przekształcił swą ojczyznę w kwitnący kraj socjalizmu. Dziś bliżej, niż kiedykolwiek, pamiętni na straszliwe zniszczenie zadane obu naszym krajom przez faszystowskie hordy, łączymy się z bratnim narodem Republiki Ukraińskiej we wspólnych dążeniach do zapewnienia pokoju.

We współpracy naszych narodów widzimy gwarancje odbudowy i dalszej rozbudowy naszych krajów, gwarancje naszego i ogólnego bezpieczeństwa i pokoju.

(—) Józef Czerwinski

Chińskie wojska ludowe pod Nankinem

Stolica Czang-Kai-Szeka zagrożona

PARYŻ PAP. — Agencja France Presse donosi z Nankinu, że poważne siły chińskiej armii ludowej zostały zgromadzone w południowej części prowincji Kiang-Su, gdzie toczą się zacięte walki. Zanożowano obecność oddziałów tej armii w okolicach miasta Liu-ho 20 km na północ od Nankinu oraz miasta Vi-Cheng, 30 km na północny wschód od stolicy.

Według agencji, wiadomości te zostały potwierdzone przez rzecznika ministerstwa obrony reżymu Czang-Kai-Szeka.

MOSKWA (obsł. wł.). Agencja Tass donosi z Szansu, powołując się na komunikat agencji Sinhua, że na odcinku frontu Cziansu chińska armia ludowa zniszczyła w grudniu ub. r. około 400 km toru kolejowego na linii Pekin — Mukden oraz rozbiła szereg jednostek wojskowych nieprzyjaciela, kładąc trupem lub

ranając 10,850 żołnierzy i biorąc do niewoli 21,525. Wśród wziętych do niewoli znajduje się wiele generałów m. in. Lin-wei-cao, prawnik Czang-kai-szeka. Zdobyto mnóstwo broni w tym 2 haubice amerykańskie 16 ar-

mat oraz wielkie zapasy pszenicy i ryżu. Wywołano od wroga rolnicze tereny ciągnące się wzdłuż zniszczonych linii kolejowych zajmując m. in. 18 miasteczek i dziesiątki mniejszych miejscowości i stacji kolejowych.

Mayer, Rotszyld i S-ka

grają na spekulacji i traktują Francję jak Monte-Carlo — oświadcza „Humanite” po ogłoszeniu ustawy o dewaluacji franka

PARYŻ PAP. — Decyzją rządu o dewaluacji franka i wolnym obrocie walutami spotkała się z szerokimi komentarzami prasy francuskiej.

Zdaniem „Franc Tireur” to co się obecnie dzieje we Francji przypomina bardziej język kasyna gry niż retorykę finansową.

Niestety partie rozgrywane w kasynach, interesują jedynie graczy. reszta — tzn. cały kraj — jest przy tej grze nieobecna.

Podobnie wyraża się „Humanite”, pisząc, że oczywiście jest, iż Rene Mayer i bank Rotszyld grają na spekulacji i traktują Francję jak kasyno w Monte Carlo. Decyzja rządu — zdaniem dziennika — leży nie w interesie narodu, lecz kapitalistów. W istocie zyskali na tym Amerykanie, którzy narzucili tę dewaluację. Dziennik przewiduje nieuniknioną zwyżkę o 80 proc. cen węgla i zboża amerykańskiego, a co za tym idzie, wzrost ceny chleba.

Związek Radziecki a Stany Zjednoczone

Odpowiedzi ambasadora ZSRR w Waszyngtonie — Paniuszkina dla agencji „Associated Press”

MOSKWA PAP. — Prasa opublikowała wywiad, udzielony przez ambasadora radzieckiego w Stanach Zjednoczonych, Paniuszkina korespondentowi agencji Associated Press.

Pytania korespondenta i odpowiedzi ambasadora Paniuszkina brzmiały:

Pytanie: Czy przewiduje pan poprawę stosunków między Związkiem Radzieckim a Stanami Zjednoczonymi?

Odpowiedź: Poprawę stosunków między Związkiem Radzieckim a Stanami Zjednoczonymi uważam za pożądaną tym bardziej, że narody obu krajów jednako są w niej zainteresowane.

Pytanie: Czy nie uważa pan wzrastających przeciwieństw między Związkiem Radzieckim i Stanami Zjednoczonymi za nieuchronne ze względu na różnicę między dwoma systemami politycznymi?

Odpowiedź: Polityka zagraniczna Związku Radzieckiego uznaje fakt istnienia dwóch różnych systemów. Generalissimus Stalin, odpowiadając na analogiczne pytanie Harolda Stasa 9-go kwietnia 1947 r. stwierdził, że Związek Radziecki i Stany Zjednoczone mogą nieunikinnie wzajemnie ze sobą współpracować. Różnice między nimi gdy chodzi o współpracę, nie mają istotnego znaczenia. Gospodarcze systemy Stanów Zjednoczonych i Niemiec są jednakowe, niemniej doszło między nimi do

wojny. Gospodarcze systemy Stanów Zjednoczonych i Związku Radzieckiego różnią się od siebie jednak w czasie wojny nie walczyły one ze sobą, lecz współpracowały. Jeśli dwa różne systemy mogły współpracować w czasie wojny, dlaczego by nie mogły współpracować w czasie pokoju?

Rzecz jasna, że jeśli będzie wola współpracy, to będzie ona w pełni możliwa, nie bacząc na różnice systemów. Jeśli zaś nie będzie tej woli to może dojść do tarć nawet przy jednokrotnych systemach. Różnice systemów nie stanowią więc przeszkody dla poprawy i dla rozwoju politycznych, gospodarczych i kulturalnych stosunków między naszymi krajami.

Czechosłowacja dziękuje

za pszenicę radziecką

PRAGA PAP. — Czechosłowacki minister handlu zagranicznego dr. Ripka przesłał na ręce radzieckiego ministra handlu Mikołajana, telegram, w którym wyraża w imieniu swym i całego narodu czechosłowackiego podziękowanie za dostarczone Czechosłowacji przez Związek Radziecki 2 tysiące wagonów pszenicy siewnej.

Austria domaga się wydania

von Papena i Schiracha celem ukarania ich za zbrodnie wojenne

WIEDŃ PAP. Z kół miarodajnych informują, iż kanclerz Figl, zwrócił się do Sojuszników Rady Kontroli w Berlinie z prośbą o wydanie odpowiednim władzom okupacyjnym polecenia ekstradykcji Franza von Papena i Baldura von Schiracha, celem pociągnięcia ich do odpowiedzialności za zbrodnie popełnione w tym kraju.

Von Papen był ambasadorem niemieckim w Wiedniu od roku 1934 do r. 1938, i utworzył Hitlerowi drogę do aneksji Austrii. Odpowia-

dać on będzie za zdradę główną, która w Austrii jest karana śmiercią.

Baldur von Schirach był przywódcą młodzieży niemieckiej i gauleiter Wiednia w czasie wojny, oskarżony będzie o prześladowania polityczne i rasowe konfiskatę mienia państwowego, a zwłaszcza kościoła katolickiego oraz o zniszczenie Wiednia przez wydanie rozkazu jego obrony.

Podobno Rada Sojuszników przychylnie ustosunkowała się do prośby Austrii.

Protokół M — falsyfikatem

LONDYN PAP. — Tygodnik „People” donosi, że „Protokół M” okazał się falsyfikatem. Pismo powołuje się przy tym na dobrze poinformowane źródła i domaga się, aby rząd brytyjski oficjalnie przyznał, że „Protokół M” stanowi prowokację.

Strajki w Belgii

BRUKSELA PAP. — Pracownicy państwowej fabryki broni „Herstal” jednogłośnie postanowili porzucić pracę w dniu 29 bm, o ile nie otrzymają podwyżki płac.

Strajkujący w Leodium pracownicy gazowni i elektrowni zgodzili się przerwać akcję strajkową na okres 2—3 dni celem przeprowadzenia rokowań z komisją rozjemczą.

Skandynawia i Egipt

wobec przemówienia Marshalla

W krajach skandynawskich plan Bevin został przyjęty z wyraźną rezerwą i wieloma zastrzeżeniami. W krajach kolonialnych i półkolonialnych zaś przemówienie Bevin wywołało głębokie oburzenie. Jeden z czołowych publicystów egipskich podkreślił, że Bevin dąży do utrzymania chwytającego się systemu kolonialnego, a plan brytyjskiego ministra wiedzie do pełnego ujarznienia narodów Bliskie-

go Wschodu, włączonych do projektu Bevin.

Ratyfikacja paktu

rumuńsko-bułgarskiego

SOFIA PAP. — Prezydium Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Bułgarii ratyfikowało w poniedziałek bułgarsko-rumuński pakt przyjaźni i wzajemnej pomocy podpisany 16 stycznia w Bukareszcie.

W kilku wierszach

Środkowe Filipiny dotknięte zostały największym od 50 lat trzęsieniem ziemi, które spowodowało olbrzymie szkody materialne sięgające około miliona dolarów. Straty w ludziach wynoszą 21 zabitych i kilkadziesiąt rannych. Kilka osób zostało żywcem pogrzebanych pod szczątkami wieży kościelnej.

Silne trzęsienie ziemi zanożowano również w Cebu Negros i Leyte. Wstrząsy ziemi były tak silne, że sejsmografy nie mogły ich noto-

wać.

W związku z wykryciem spisku antyrządowego w Boliwii, prezydent Herzog oświadczył, że rząd nie zamierza ogłaszać stanu oblężenia.

Policja zapowiada opublikowanie w krótkim czasie planu i dokumentów znalezionych u aresztowanych episkopów.

Wśród tych dokumentów znajduje się lista 150 osobistości politycznych i dygnitarzy zajmujących wysokie stanowiska, którzy mieli być zamordowani po dojściu do władzy episkopów. Uczestnicy spisku rekrutują się z członków reakcyjnego *movimiento nacionalista revolucionario*, — partii, do której należał b. prezydent Boliwii Willarcel, powieszony przez wzburzone tłumy w roku 1946.

Na marginesie

Bizoński dygnitarz

Jako przewodniczący Rady Gospodarczej Niemiec Zachodnich, która ma być namiastką rządu Bizonii, mianowany został przez władze amerykańskie — dr Johannes Gemmler. Dziennik „New York Times”, którego nie można podejrzewać o brak sympatii dla Niemców, ani o tendencyjność w ocenie politycznych posunięć Waszyngtonu, podaje następujące szczegóły biograficzne nowego bizońskiego dygnitarza:

Dr Semmler był przed wojną znanym bankierem i członkiem zarządu dwóch na wpół rządowych koncernów przemysłowych, które wstąpiły się — po zajęciu przez Niemców Francji — rabunkiem gospodarczym Alzacji i Lotaryngii. Semmler nie był wprawdzie oficjalnym członkiem partii hitlerowskiej, prowadził jednak w kołach przemysłowych propagandę na rzecz tej partii, domagając się, aby przemysłowcy zwiększyli subsydia finansowe na rzecz NSDAP.

Semmler jest dotychczas właścicielem wielkich majątków we Francji i we Włoszech, o czym oficjalnie „nie wiedzą” władze okupacyjne. Jest on też właścicielem wielu akcji szwajcarsko-niemieckich zakładów „Brown - Boveri”. Korespondent „New York Times” twierdzi, że wszystkie te szczegóły „kariery” dra Semmlera znane są amerykańskim władzom okupacyjnym. By jednak utrzymać dane o działalności Semmlera podczas wojny w tajemnicy, władze amerykańskie wydały rozkaz traktowania dokumentów, dotyczących Semmlera jako „materiałów tajnych”.

Jak wynika z powyższych informacji, dr Semmler — w charakterze przewodniczącego t. zw. Rady Gospodarczej Bizonii — będzie istotnie „właściwym człowiekiem na właściwym miejscu”, to znaczy, że nie zawiedzie nadziei swych angielskich rozkazodawców i protektorów.

B. D.

Nowy emir wysłał do wszystkich osiedli oddziały straży, wydając ludności polecenie karmienia ich, budował dużo nowych meczetów i rozkazał mieszkańcom wykończyć je. Nowy emir był bardzo pobożny i dwa razy rocznie jeździł pokłonić się prochom świętego i niezrównanego szejka Bagaeddina, grób którego wznosił się obok Buchary. Do dawnych cześci podatków dodał jeszcze trzy, podniósł opłaty handlowe i sądowe, wypuścił masę fałszywych pieniędzy. Rzemiosła chyliły się ku upadkowi, handel zniknął; niewesoło witała Chodzę Nasredina umiłowana ojczyzna.

O święcie ze wszystkich minaretów połyknęła pieśń modlitewna, wrota miejskie otworzyły się i karawana z głuchym brzęczeniem dzwonczków, powoli wkroczyła do miasta.

Za bramą karawana przystała, gdyż drogę zastąpili strażnicy. Było ich mnó-

stwo obutych i bosych, ubranych i nago, takich, którzy jeszcze nie zdążyli się wzbogacić na służbie emira. Wszyscy oni popychali się, krzyczeli, kłócili się, pragnąc zagarnąć dla siebie jak największy łup.

Wreszcie z herbaciarni wyszedł główny poborca podatków — otyły i senny, w jedwabnym płaszczu o zatłuszczonych rękawach, w pantoflach odzianych na boso nogi, z wyrazem niepowściągliwości i rozpusty na otyłej, rozlanej twarzy. — Spojrzał chciwie na kupców i rzekł:

— Witam was kupcy, życze wam wiele pomyślności. Lecz pamiętajcie, że istnieje zarządzenie emira o tym, aby biał palcami do śmierci każdego, kto ukryje najmniejszą ilość towaru.

Przerażeni kupcy w milczeniu gładzili swoje farbowane brody. Poborca podatków zaś odwrócił się i uczynił swoimi grubymi palcami umówiony znak. Straż-

nicy z krzykiem i wyciem rzucili się do wielbłądów. Korzystając z popłochu, w pośpiechu przecinali szablami grube włosiane liny, rozprawali toboły i wyrzucali na drogę brokaty i aksamity, jedwabie i skrzynie z pieprzem, herbata i ambra, dzbanki z drogocennym olejkami różanym i tybetańskimi lekami.

Kupcy zaniemówili z przerażenia.

Po dwóch minutach rewizja była skończona. Strażnicy ustawili się za swoim zwierzchnikiem. Byli obarczeni zdobyczą tak, że płaszcze ich były suto wypchane. Rozpoczęło się pobieranie podatku za towary i za wjazd do miasta. Chodzą Nasredin nie posiadał towarów, miał uiścić tylko opłatę za prawo wjazdu.

— Skąd przyjechałeś i po co? — zapytał poborca.

Pisarz zanurzył w kałamarzu gęsie pióro, aby zapisać do grubej księgi odpowiedź Chodży Nasredina.

— Przyjechałem z Persji, najjaśniejszy panie, tutaj w Bucharze mieszkają moi krewni.

— Tak — powiedział poborca, — Ty jedziesz w gościnę do swoich krewnych. To znaczy, że musisz zapłacić podatek t. zw. „gościnny”.

— Ale ja jadę do krewnych nie w gościnę, a w ważnej sprawie — odpowiedział Chodża Nasredin.

— W ważnej sprawie! — krzyknął poborca, a oczy jego błysnęły. — To oznacza, że jedziesz w gościnę, a jednocześnie za interesem. Płać zatem podatek „gościnny”, handlowy, oraz daj ofiarę na ozdobę meczetów na sławę Allacha który uchroni ciebie w drodze od rozbójników.

(D. c. n.)

Na widnokręgu międzynarodowym

Czy to przysio?

W KONFERENCJI LONDŃSKIEJ partii socjalistycznych, na równych prawach z innymi wziął udział były konfident gestapo, a obecny kandydat na „führera” Czwartej Rzeszy — Schumacher. Ten pupilek giełdźiarzy amerykańskich, odpłaca im za sympatię i dolary psią wiernością w służbie imperializmu anglosaskiego.

W POLSCE pan Schumacher znany jest ze swych prowokatorskich wystąpień przeciw naszym granicom na Nysie Łużyckiej i Odrze, z bezczelnymi wypadkami przeciw Związki Radzieckiemu i innym państwom słowiańskim.

PRZEBIEG LONDŃSKIEJ KONFERENCJI partii socjalistycznych, w której główne skrzypce grały tacy właśnie agenci imperializmu amerykańskiego, jak Schumacher, Blum oraz Bevin i Phillips, wzbudziła żywe zaniepokojenie w kręgach partii robotniczych i socjalistycznych, stojących na gruncie jednolitego frontu.

ZASTANAWIA SIĘ nad tą sprawą dziennik praski „Rude Pravo”. Dziennik ten czyni zarzut czesłowskiemu partii socjaldemokratycznej, iż rokowała przy wspólnym stole z Schumacherem, największym rewizjonistą niemieckim i podległym antysowieckim i antysłowiańskim.

„TA DZIWIWA ROLA — czytamy na łamach „Rude Pravo” — jaką grają czesłowski socjaldemokraci, zasiadający w organizacji oprowadzającej całkowicie przez socjalistów z państw zachodnich i służącej celom amerykańskiego imperializmu — jest niezgodna z interesami państwa i narodu czesłowskiego i z pewnością nie znajdzie uznania w oczach wielu członków partii”.

SPRAWA dalszego udziału jednolitego frontu socjalistów w drugiej międzynarodówce wywołała dyskusję nie tylko w kręgach czeskich socjalistów.

Na rozkaz

MOCH, „socjalistyczny” minister spraw wewnętrznych Francji, znany jest naszym Czytelnikom z tego, że przy pomocy pułków afrykańskich strzelał do strajkujących robotników francuskich; obecnie wstąpił się nowym wyznacznym. Zwołał na wniosek radnych gaulistów z zajmowanych stanowisk dwóch komunistycznych merów (burmistrzów) Paryża — towarzyszy Giranda i Morela. Należy zaznaczyć, że obaj zwolnieni merowie brali wydatny udział w walce z okupantem i odznaczeni są wysokimi orderami wojennymi.

OBECNIE DOWIADUJEMY SIĘ z łamów „Humanité” ciekawych kulistów tej sprawy. Okazuje się, że stało się to na rozkaz Pierre de Gaulle’a, brata generała de Gaulle’a, kandydata na stanowisko faszystowskiego dyktatora we Francji. „Prezydent Banku Unii Paryskiej, Pierre de Gaulle, zażądał odwołania merów komunistycznych — czytamy w „Humanité” — i minister „socjalistyczny” wykonał rozkaz.

OBAJ MYŚLĄ, że dobrze zasłużyli się pa-

To i Owo

Ćwiczenia w Brindisi

Spotkałem parę dni temu znajomego, specja od sportu. Zagadnąłem go w rozmowie między innymi o Włochów:

— Jakże tam u nich z kulturą fizyczną?
— Owszem — odparł spec. — W hokeju nie bardzo, ale piłka nożna i boks wcale, wcale...

— A nastawienie — indagowałem dalej — ludności do sportu?

— Nie można się skarżyć, interesuje się. Na meczach i zawodach pełno jak u nas.

— A jeśli chodzi o t.zw. występy międzynarodowe?

— Konkretnie spojrzawszy na mnie, bardzo zdziwiony.

— Nie rozumiem pytania — rzekł. — Rzecz chyba jasna, że jeśli chodzi o występy międzynarodowe, to zainteresowanie jest jeszcze większe, a nawet przechodzi w entuzjazm.

— No, nie zawsze — uśmiechnąłem się. — Ostatnią jedną „drużynę” zagraniczną Włosi strasznie wygwizdali.

Znajomy podrapał się w głowę, zamyślił się, po czym oświadczył:

— No, jeżeli wygwizdali, znaczy się, ci cudzoziemcy musieli być strasznymi patałachami...

— Nie, bynajmniej. Przeciwnie — byli to znakomici sportowcy, gimnastykowie na wojnie...

— Na wojnie? Co to za jedni?

— Marynarze amerykańscy.

— A gdzie występowali? — zapytał zaintrygowany sportowiec.

— W porcie Brindisi — rzekłem. — Na kontrtorpedowcu ćwiczenia pokazywali.

— A kto ich zaprosił?

— Nikt ich nie zaprosił, sami wzięli. Ciekawe rzeczy nawet demonstrowali z zakresu amerykańskiej sprawności fizycznej. Np. „rzut kulą armatnią na wybrzeże morskie”, oczywiście, „na niby”...

— E — skrzywił się znajomy. — Obużyłeś mnie. To przecież żaden sport. To zwykła, kryminalna granda...

— Granda, powiadasz? — mruknąłem. — Hm, może i granda, ale zdaniem amerykańskich czynników rządzących — to tylko sport. NAJMODNIEJSZY SPORT MADE IN USA.

E. Tam.

nom z Nowego Jorku”. Wszelkie dalsze komentarze są chyba zbędne.

Nie chcieliśmy się znaleźć w skórze tego uczciwego socjalisty, który z racji swej przynależności do jednej międzynarodówki z panem — przepraszam — „towarzyszem” Moch'em musiałby ścisnąć jego rękę zlaną krwią robotniczą.

Wylazło szydło z worka

FORRESTEL, MINISTER OBRONY USA — przed kilku dniami, na posiedzeniu Komisji Spraw Zagranicznych Senatu amerykańskiego, zażądał, aby państwa korzystające z „pomocy” w ramach planu Marshalla, udzieliły „w zamian” baz wojennych dla amerykańskiej floty, lotnictwa i lądowych sił zbrojnych na swoim terytorium.

TAKIE BEZCZELNE ŻĄDANIE ze strony Forrestala wywołało oburzenie ze strony całej niezależnej opinii w Anglii, Francji i innych państwach „marshallowskich”, gdyż bez obsłonek ukazało wszystkim, jakie są istotne cele bankierów amerykańskich, zmierzających poprzez plan Marshalla do całkowitego ujarznienia tych państw europejskich, które zamierzają skorzystać z „pomocy” USA. Nastąpiły więc bardzo ostrożne zaprzeczenia ze strony „Marshalla”, który oświadczył, że „nie kupujemy sobie korzyści za pomocą programu „pomocy”.

ZAPRZECZENIA te przeznaczone dla naiwnych — nie przeżyły jednak nawet dwóch dni. Z kolei przed komisją Senatu stanął Bernard Baruch, znany polityk amerykański, zwany „doradcą prezydentów”, człowiek obdarzony zaufaniem Wall-Street, który dyryguje polityką USA. Bernard Baruch, który głosi stenogram komisji senackiej, oświadczył wręcz: „Powinni-

my otrzymać bazy w drodze rokowań w ramach planu pomocy wzajemnej”. Bazy te Baruch pragnąłby zbudować „w najważniejszych punktach strategicznych Europy”, po to, oczywiście, aby rozlokowane w tych punktach wojska amerykańskie mogły utrzymywać w ryzach buntujące się przeciw jarzmu niewoli amerykańskiej narody Europy. Krótko mówiąc — wylazło szydło z worka. Wiemy już co sądzić o „planie Marshalla”.

Co kraj — to obyczaj — czyli demokracja po amerykańsku

W STANIE GEORGIA w USA komitet wykonawczy partii demokratycznej (sic!) opublikował komunikat, z którego wynika, że zarówno kandydaci, jak i wyborcy w najbliższych wyborach do kongresu USA (parlamentu) w tym stanie, muszą podpisać zobowiązanie o tym, że będą popierać zasadę niedopuszczenia Murzynów do udziału w wyborach.

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU partii demokratycznej oświadczył, że nikt z wyborców

nie zostanie dopuszczony do urny przed podpisaniem wymaganego zobowiązania.

KRÓCEJ MÓWIAC pan przewodniczący

partii demokratycznej ze stanu Georgia USA zamierza w oparciu o policję nie dopuścić do głosowania tych wszystkich, którzy mają inne niż on sam zapatrywania. Nie przeczytaliśmy w prasie amerykańskiej ani słowa o tym, aby przeciw tej samowoli zaprotestował prezydent Truman lub sekretarz stanu Marshall, ani inni członkowie przywódcy partii demokratycznej USA, którzy tak chętnie gotowi są obdarzać amerykańską „demokracją” wszystkie kraje Europy i świata.

— CO KRAJ — TO OBYCZAJ — mówi przysłówie ludowe. My w każdym razie wolimy zostać przy swoich obyczajach i przy naszym pojęciu demokracji. Nieprawdaż?

E. U.

Czytelnicy! Przegląd

Kilka dobrych słów

dla personelu szpitala przy ul. Łagiewnickiej

Jeżeli nawet Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi ze względu na brak lekarzy i wykwalifikowanego personelu pomocniczego, ze względu na znaczny wzrost zachorowań po wojnie w wielu wypadkach nie stoi na wysokości zadania, tym bardziej zasługuje na uwagę ubezpieczonych nie dawno powstały szpital Ubezpieczalniczy przy ul. Łagiewnickiej.

31. 12. 47 r. zostałam przewieziona karetką pogotowia do Szpitala Położniczo-Ginekologicznego przy ul. Łagiewnickiej. Przyjął mnie młody lekarz, dr Polakowski,

który ze względu na mój dosyć ciężki stan, postanowił poczekać na ordynatora szpitala dr Wagrowskiego, który miał jeszcze wpaść do szpitala. W oczekiwaniu lekarza przypominam sobie z żalem, że dziś o północy zaczyna się Nowy Rok. Jak inaczej wyglądałaby ta noc, gdybym była zdrowa. I wtedy przyszło mi też na myśl, że tak samo myślą pewnie doktorzy Wagrowski i Polakowski, którzy zamiast bawić się, jak inni młodzi ludzie w noc sylwestrową, muszą być w szpitalu, by w każdym wypadku udzielić pomocy. Jakież było moje zdumienie, gdy o godz. 7-mej przyszedł zniechęcony dr. Wagrowski, którego po raz pierwszy widziałam, o wesołym spojrzeniu przez grube szkła, i nie tylko się nie gniewał, ale na przedce wkładając fartuch i myjąc ręce opowiadał o kilku wypadkach dzisiejszego wieczoru. Okazało się, że dr. Wagrowski miał tej nocy dyżur w pogotowiu i przywiozł ciężko chorego. Z takim samym oddaniem pracuje cały personel z dyrektorem Galczyńskim na czele.

Tym małym artykułem chcę wyrazić gorące podziękowanie lekarzom i siostrze Marii za ich opiekę bez zarzutu. Władzom nadzorczym Ub. Sp. radziłabym wykorzystać szpital przy ul. Łagiewnickiej dla organizacji współzawodnictwa, chociażby z bratnim szpitalem na Szterlinga, który dużo mógłby się nauczyć, biorąc przykład pracy z zespołu szpitala na Łagiewnickiej.

Stefania Cykiert

Armii Czerw. 43 m. 5.

Jutro wybory w PZPB Nr 2

W niedzielę, 25 bm., odbyło się ostatnie, przedwyborcze zebranie PZPB Nr 2.

Zebranie ściśle informacyjne. Tow. Sobczak wyjaśnił zebraniemu, jak przedstawia się techniczna strona głosowania. Po czym kilku mówców zabierało głos.

Wszyscy towarzysze zgodnie stwierdzili: 28 stycznia jest dniem bardzo ważnym dla wszystkich pracujących w PZPB nr. 2. W skład nowej Rady powinni wejść najlepsi, najofiarniejsi i najuczciwsi przedstawiciele, ściśle powiązani z pracującymi.

Nowa Rada Zakładowa, praca radców zawazyć może nie tylko na pomyslnym rozwiązaniu spraw bytowych robotników, ale i na całokształcie rozwoju PZPB Nr 2. Może nasreszcie zakłady te przestaną być przedmiotem

nieprzyjemnych pod ich adresem uwag.

A można wybrać najlepszych. Na liście wyborczej figuruje 96-ciu kandydatów. Wśród tak licznej gromady każdy wyborca, któremu leży na sercu jego własne dobro i dobro zakładów, napewno znajdzie odpowiednich kandydatów do Rady.

Tow. Przybył, przedstawiciel Zw. Zawodowych, słusznie podkreślił w swoim przemówieniu, że nowa Rada Zakładowa jeśli będzie miała dobre chęci i pozna dokładnie wszystkie swe prawa i obowiązki, napewno wywiąże się należycie ze swoich zadań i zobowiązań wobec wyborców. Związki Zawodowe pomogą radcom na każdym odcinku ich pracy.

Życzymy wszystkim pracującym zakładów PZPB Nr 2, by wybrali do Rady ludzi, którzy godnie będą ich reprezentować.

B.

Ostatnie dni Hitlera

(ciąg dalszy)

ZAGŁADA I ŚMIERĆ

Akcja niszczenia, związana z wojną, trwała nadal, przybierając coraz ostrzejsze formy. Wystrzelono mosty, zniszczono autostrady, dziesiątki miast leżały już w gruzach. Bombardowanie i zgnębienie artylerii nieprzyjacielskiej wszystko obracało w ruiny. Ofiarą tej beznadziejnej walki padali ludzie, wsie, miasta, dobytek kulturalny ołbrzymiej wartości. Adolf Hitler jednak nie rozumiał bezdennej nonsensu tej rozprawliwej walki, niosącej tylko śmierć i zagładę. Nie chciał niczego widzieć, niczego nie chciał rozumieć, o niczym wiedzieć...

Jego prawdziwy stosunek do tragicznej rzeczywistości ujawnił się pewnego razu w całej swojej nagości: Anglicy znaleźli się w pobliżu pewnego miasta w Westfalii. Wówczas kardynał hrabia Galen, pragnąc ratować miasto przed zniszczeniem, wszczął rokowania z dowództwem armii brytyjskiej. Celem tych rokowań była kapitulacja miasta.

Kardynał Galen zawsze był zdecydowanym przeciwnikiem narodowego socjalizmu, czasem nawet pozwalał sobie na odważną i ostrą krytykę rządów Hitlera. Był prawym człowiekiem i nie wahał się występować w obronie słusnych zasad prawdy i sprawiedliwości. Wyjechał na spotkanie Anglików i rozpoczął z nimi rokowania, chcąc zapobiec zniszczeniu oraz śmierci wielu tysięcy ludzi. W rezultacie tych rokowań miasto się poddało.

Wściekłość Hitlera nie miała granic, gdy się dowiedział o tym. Był namacalnym świadkiem tej strasznej i przykrej zarazem sceny. Znajdował się zaledwie o parę kroków od fuhrera, który właśnie w tym momencie rozmawiał i witał się z przybyłymi do niego generałami. Stał w poczekalni schronu. I tu nagle otrzymał wiadomość o tej kapitulacji.

ATAK FURII

Twarz Hitlera przybrała straszny wyraz... Oczy miały iskry niepojętym pasji. Kurczowo zaciskał ze złości pięści, gdy ledwie dosłyszal się do wściekłości szepelił wykrztusił... Galen... o, gdybym mógł go dostać w swoje ręce! Ten typ zasługuje tylko na su-

biencję... Powiesiłbym go momentalnie bez wahania...

Jednym z najbardziej zaufanych ludzi w intymnym otoczeniu fuhrera był generał SS Voegelé. Pełnił on funkcję niezmiennego przedstawiciela Himmlera przy osobie Hitlera. Był wyniosły, wybitnie pozbawiony taktu. Zachowywał się wobec starszych oficerów, zastępców urzędników arogancko i wyzywająco. Jego arogancja czasem graniczyła ze zwykłą bezczelnością.

Voegelé był ożeniony z młodszą siostrą Ewy Braun, późniejszej żony fuhrera uważał więc, że może sobie pozwolić na wszystko. Był młody, miał zaledwie 37 lat. Ale pouczał wszystkich, bez różnicy wieku i szczy. W gronie młodych oficerów z najbliższego otoczenia Hitlera, do którego należał również i ja, nazywano Voegeléa „Vleglein” (ordynans)... Nikt go nie lubił, aczkolwiek uchodził za faworyta Hitlera.

Pamiętam taką charakterystyczną scenę, która wydarzyła się podczas narady w marcu 1945 roku. Guderian rzeczowo i szczegółowo opowiadał o sytuacji na Pomorzu. Na dowód swoich słów przytaczał ściśle, cyfrowe dane, świadczące o bojowych możliwościach formacji SS, jakie na tym odcinku podówczas się znajdowały. W pewnym momencie, nagle rozległ się ostry głos Voegeléa. Faworyt Hitlera pełnym nonszalanckim głosem przerwał wywody Guderiana i wskazując na jakiś skrawek papieru, który trzymał w ręku oświadczył, że dane przytaczane przez Guderiana — to „zmyślone przez niego bzdury”...

W rzeczywistości jak się później okazało, właśnie dane, którymi operował Voegelé były wyssane z palca...

KONIEC FAWORYTA HITLERA

Ten pyszałek lubił ubierać się, idąc za przykładem Goeringa, w najfantastyczniejsze lśniące, złote mundury. Był gruby, otyły, i mimo młodego wieku bardzo niezgrabny.

Koniec Voegeléa był niesławny i smutny. Bezpóśrednio przed upadkiem Berlina, w dniu 27 kwietnia, gdy było już jasne, że wszystko stracone, Voegelé uciekł z frontu. Został z

siebie mundur i po cywilnemu został zatrzymany przez agentów SS w momencie gdy usiłował zbiec i już się znajdował na przedmieściach Berlina.

W dzień później, to znaczy 28 kwietnia, na rozkaz fuhrera zdegradowano go, zdarto z niego odznaczenia wojskowe. Nad ranem następnego dnia Hitler kazał rozstrzelać swego byłego ulubieńca — i poniekąd krewniaka. Wyrok wykonano o świcie 29-go kwietnia na wewnętrznym dziedzińcu Kancelarii Rzeszy.

Ludzie z najbliższego otoczenia Hitlera naogół są znani, przynajmniej większość z nich. Himmler i Goebbels nie raz już byli opisywani. Jednak istniała grupka bliskich Hitlerowi ludzi, których prawie nikt nie znał i nie wiele o nich mógł opowiedzieć. Do takich tajemnych postaci, między innymi należał Martin Borman. Wiedzano o nim tylko, że był wrogiem kościoła i chrześcijaństwa w ogóle. Zajmując wysokie stanowisko partyjne, gwałtownie zwalczał religię.

POCZĄTKI KARIERY BORMANA

Początki kariery Bormana nie są ciekawe. Był administratorem rolniczym w Meklemburgu. Gdy Hitler doszedł do władzy, Borman przez dłuższy czas pracował w resorcie Hessa. Był urzędnikiem partyjnym, zatrudnionym w centralnej kartotece.

Przebywał tam również w pierwszych dniach wojny. Ale wówczas w szalonym tempie rozpoczął „robić karierę”. Został szefem sztabu Hessa, a następnie mianowano go stałym przedstawicielem Hessa z ramienia partii przy fuhrerze. Borman był mistrzem intrygi. Zasadniczym jego celem było utrwalenie swej osobistej sytuacji oraz swoich wpływów. Postanowił „zlikwidować” wpływ Hessa, jaki ten wywierał na Hitlera. Pracował wytrwale w tym kierunku. Ten człowiek był dobrym psychologiem. Był znawcą dusz ludzkich. Poznał doskonale wszystkie słabe strony Hitlera i świetnie umiał je wykorzystywać dla swoich celów. Zdobył w krótkim czasie jego całkowite zaufanie.

Stosowana przez niego taktyka nie była zbyt skomplikowana, ale Borman uprawiał ją po mistrzowsku.

Borman umiejętnie potrafił z urywanych słów Hitlera sprecyzować logiczną powiązaną myśl, nadać jej zewnętrzną formę, stylistyczną i na takiej operacji, podsunąć Hitlerowi, jako konieczną rozkaz lub rozporządzenie fuhrera,

Pięciu Zajaków

II.

Zajace w Warszawie

Pamiętacie chyba, że zostawiliśmy naszych Zajaków na Pradze? Boleli nad tym, Zajacowie, że zostali rozdzieleni rozkazem dowództwa, ale nie mieli do nikogo pretensji, gdyż na froncie, jak to na froncie — rozkaz, to rzecz święta. Gdy chorąży Wacław Zajac przybył na drugi dzień w odwiedziny do ojca, siedli sobie w trójkę i zrobili „naradę familijną”. Chodziło o to, by jakoś zebrać się w „kupe” i wspólnie pójść do tego najświętszego boju — boju o Warszawę.

Chciałbym opisać jak to wyglądało, kiedy staliśmy na Pradze i patrzyliśmy na drugi brzeg Wisły, który płonął i dymił setkami palonych domów i bronił się bohaterstwo resztkami sił gasnącego powstania, lecz mimo tego, że nauczyliśmy się w szkole pisać, nie potrafiliśmy dać wam takiego obrazu, któryby choć w przybliżeniu odmalował grozę tych dni.

Zaciskali pięści Zajacowie i przysięgali w duchu zamstę za Warszawę, choć mieli ją dopiero pierwszy raz w życiu zobaczyć. Przecież właśnie Warszawa była dla nich symbolem całej umęczonej Polski, do której tak bardzo tęsknili na dalekiej Syberii.

Siedzą więc tak w trójkę i obradują, jakby tu znowu razem do boju pójść, gdy nagle zjawia się dwóch dryblasów, jeden sierżant, a drugi plutonowy, „trzaskają kopytami” jak się to mówi po wojskowemu i meldują się najstarszemu rangą Zajacowi.

— Józek!

— Franek!

Uściskali się serdecznie i dawaj razem ra-

dzić. Radzili, radzili i uradzili, by list do samego dowódcy Armii wysłać „Tak niby, a tak — my pięciu — pięciu Zajaków, co jeszcze nigdy nie stchórzyli i do wojska Polskiego na ochotnika się zgłosili, prosimy Was Obywatelu Generale, znów nas razem połączyć ku ojczyźnie chwale”. I tak dalej.

General — wiadomo — człowiek srogi, choć to i demokratyczny general (rygor w każdym wojsku musi być), ale uśmiechnął się bo słyszał już coś nieco o pięciu Zajacach, i zawołał swego adiutanta:

Proszę mi obywatelu adiutancie, tych moich pięciu zuchów Zajaków do jednej baterii przydzielić. Będzie i im raźniej i dla wojska lepiej. Taka piątka to i cały pułk porwać za sobą potrafi, a nie tylko jedna bateria.

— Rozkaz Obywatelu Generale!

I tak się złożyło, że najmłodszy z Zajaków był najstarszym według rangi i stanowiska, a najstarszy prawie najmłodszy (bo i jeden syn był plutonowym).

Rozdzielono między nimi funkcje w ten sposób, że podporucznik Mieczysław Zajac był dowódcą baterii, chorąży Wacław Zajac jego zastępcą do spraw polityczno-wychowawczych, sierżant Zajac dowódcą plutonu, a Franciszek Zajac i ojciec — Maciej Zajac dowódcami w tym samym plutonie.

Widzicie więc, że stary Zajac dotrzymał słowa, danego majorowi z pierwszej dywizji i rzeczywiście wyszkolił swoich „chłopaków” na dobrych „artylerzystów”.

Na razie stali na Targówku (to taka dzielnica Pragi). Naprzeciw nich stała Cy-

tadela, miejsce wiecznego spoczynku wielu bojowników walki o wolność Polski w okresie walki z caryzmem. Niemcy bez wyrzutu sumienia bezczęście groby bohaterów naszych ryjąc na stokach cytadeli okopy i budując bunkry. Cytadela była bowiem bardzo wygodnym punktem dla ostrzału polskich pozycji, gdyż górowała nad obydwi brzegami Wisły.

Był to okres zacisza na froncie, przerywanego tylko wzajemnym ostrzałem artyleryjskim. W takich chwilach „obstrzeliwania” — jak mówili nasi żołnierze, Zajacom zdawało się (a może i rzeczywiście tak było), że ich działa najgłośniej ryczą i najciśniej biją.

Przeszedł listopad, grudzień i połowa stycznia. Coś w powietrzu wisiało. Wszyscy chodzili rozgorączkowani i podnieceni. Każdy odczuwał, że w tych dniach musi się coś stać. I stało się. Siedemnastego stycznia ruszyły jak lawina polskie i radzieckie oddziały na zdobycie Warszawy. Był mroźny, styczniowy dzień, ale nikt nie odczuwał mrozu. Każdego grzało rozgorączkowane radośnie serce.

Stary Zajac groźnie „tupał” wasami, żeby nie pokazać swoim „smarkaczom”, że mu oczy od mrozu zalażały się. Niepotrzebnie to czynił, gdyż każdy z jego synów unikał wzroku drugiego, bo „mroź”, na wszystkich jednakowo podziałał i wszyscy mieli oczy wilgotne.

Żebyście widzieli, jak oni się bili! Każdy z ich żołnierzy, zarażony dobrym przykładem, dokładał wszelkich starań, by jak najszybciej dostać się do Warszawy. Gdzie nie można było przeciągnąć działa, tam na własnych rękach je przenosili (na froncie i tak bywa). Ani jeden pocisk nie szedł na marne.

I oto o godzinie piątej po południu dotarli do Śródmieścia. Było widno, choć słońce dawno już zaszło — to paliły się liczne budynki, podpalone przez Niemców. Na ulicach, gdzie nie kwaterowało wojsko, martwo było i głuche. Zajacowie w piątkę wybrali się na spacer po martwych ulicach. Szli, szli i szli, a nigdzie ni żywej duszy nie mogli spotkać.

— Patrzta no chłopaki — rzekł, tamując wzruszenie ściskające gardło, stary Zajac — co te Swaby zrobili z naszymi stolikami. Kary boskiej widać na nich nie było... Ale ci przecie... Już zapłacim ci nam uni za to, a zapłacim.

Nie bójcie się, ojciec — z powagą odpo-

wiedział Mietek — już dla nich godzina wybiła.

Choć my nie tacy jak oni barbarzyńcy, ale pokażemy im, kto wojnę wygrał. Odechce się im na zawsze z ruskimi i Polakami wojnę zaczynać. Prawda bracia? Oj, pokażemy, pokażemy — odpowiedzieli zgodnym chórem.

Co Zajacowie „pokazali” w Berlinie, napiszemy w jednym z najbliższych numerów „Promyka”.

JAN KILINSKI

POMNIK JANA KILIŃSKIEGO

szewca-patrioty, który był jednym z przywódców powstania warszawskiego podczas insurekcji Kościuszkowskiej w 1794 roku. Pomnik ten podczas okupacji udało się ocalić i przechować przed Niemcami. Obecnie znów stoi on na swym dawnym miejscu, na placu Krasińskich w Warszawie. W dniu 28 stycznia przypada rocznica zgonu tego wielkiego Polaka.

Drugi list do „Promyka”

PISZĄ 3 SIOSTRZYCZKI

Kochany Promyku, kończę 13 lat i jeszcze nigdy od nikogo nie dostałam żadnego podarunku. Wyobraź więc sobie moją radość, gdy listonosz wywołał moje imię. W tej chwili pomyślałam sobie: choć nie mam tatusia już tyle lat ale jest ktoś co i o mnie pamięta...

Książka bardzo mi się podoba, dowiedziałam się z niej wiele z dobrych czasów. Kochany Promyku, ja bardzo żałuję, że przedzie do Ciebie nie napisałam. Nie wiedziałam, że jesteś taki dobry. Myślałam, że rzucisz mój list w kąt, a tyś nie tylko tego nie zrobił, ale przysłałeś mi książkę. Dziękuję ci i pozdrawiam z całego serca. Życzę całej redakcji, czytelnikom Promyka szczęśliwego Nowego Roku.

Posyłam ci jedną zagadkę:

„Domek z drzewa,

przy nim kłapka —

Strzeż się, myszko,

to

Daniela Bienias

ucz IV klasy Szkoły Powszechn. Nr 108

A oto co dodaje Henia:

Długo będziemy pamiętały tę miłą gwiazdę. Książki bardzo nam się podobają i musimy je przeczytać na głos i uczyć na pamięć moją małą siostrzyczkę Bronię. Ona jest dopiero w I-szej klasie i czytać jeszcze nie umie. Bronia mówi, że jak tylko się poducz, to napisze list do „Promyka” tylko jest ciekawa czy przyjmie ją do swego grona.

A oto co podyktowała mała Bronka.

Kochany „Promyku”, żebyś nam tak przy-

stał list od Tatusia naszego... a może jego za mego nam prześlesz? tylko naszego, a nie innego. Powiedz nam „Promyku” co mamy ku pie naszemu mamusi na imieniny (za 500 zł).

ODPOWIEDZ REDAKTORA.

Kochane dziewczuszki, wcale nie przypuszczam, że sprawię wam aż tyle radości tym skromnym podarkiem gwiazdkowym. Listu od Waszego Tatusia nie możemy, niestety wam przysłać. A może jednak on sam sprawi Wam radosną niespodziankę i zjawi się któregoś pięknego poranka u swoich trzech miłych córeczek. Czy Tatusi Wasz był w obozie? Gdzie pracuje Mamusia? Rozumiem bardzo dobrze, że tęskno Wam za ojcem i że Mamusi Waszej nie lekko jest zapracować samej na całą rodzinę. Wiele rodzin w Polsce doznało tego samego losu co i Wy, moje dziewczuszki. Gdy dorosnięcie, będziecie pracować i walczyć razem z tymi wszystkimi, którzy pragną, by już nigdy więcej nie było wojny, by dzieci nie traciły więcej swych ojców.

Małej Bronie powiedzcie, by była spokojna, „Promyk” chętnie przyjmie ją do swego grona już teraz i cierpliwie będzie czekał, aż potrafi sama list napisać. Życzę i Wam i Waszej Mamusi szczęśliwego roku 1948.

Co do podarku imieninowego dla Mamusi trudno mi na odległość coś doradzić. Musicie same się zorientować. Największą radość sprawi jej na pewno nie sam podarek, lecz pamięć jej córek. Najlepiej kupi coś takiego, coby najbardziej przydało się mamie w gospodarstwie, albo też jakies rękawiczki lub szalik na szyję.

Redaktor

Mój tatuś pracuje w hucie „Hortensja” i jest stałym prenumeratorem „Głosu Robotniczego”. Ja, gdy tatuś przyniesie nowy numer, zaraz czytam, co jest nowego w „Promyku”. W wigilię Bożego Narodzenia była w „Promyku” bardzo ładna bajka pt. „Bajka Wigilijna”. Czytałem ją bardzo uważnie, a potem opowiedziałem młodszemu bratu, który jest w II klasie i bardzo dobrze się uczy. Ja jestem w V klasie szkoły powszechnej stopnia III im. Ks. Józefa Poniatowskiego w Piotrkowie Trybunalskim. Uczę się dobrze. Prosiłbym Cię, kochany „Promyku” byś nas też przyjął do swego grona. Mam jeszcze też małą siostrzyczkę, która ma dopiero 11 miesięcy i ona chciałaby też być w Twoim gronie.

Detek Cezariusz

Piotrków Tryb.

F. S. Zapomniałem Ci napisać, kochany „Promyku”, że bardzo lubię sporty — piłkę nożną i boks. Mamusia nie pozwala mi należeć ani do boksu ani do piłki bo bardzo niszczy obuwie. Powiedz mi, kochany „Promyku” co mam czynić, aby do tych sportów należeć?

Odpowiedź Redaktora

Drogi Cezlu!

To dobrze, że równie gorliwie czytasz „Promyka” jak Twój Tatusi „Głos Robotniczy”. Bez wahania możesz wraz z braciśkiem i siostrzyczką przystąpić do naszego grona. Z 11-o miesięczną panną miałyby wprowadzić „Promyk” trochę kłopotu, ale że dwaj jej starsi braciśkowie biorą ją pod swoje opiekunkę skrzydła, więc już nie będziemy się martwić o pieluski i wózek. Z tym sportem to naprawdę przykra sprawa, buty to rzecz poważna. Spróbuj, może Mamusia pozwoli Ci przynajmniej od czasu do czasu „skoczyć” gdzieś na boks lub piłkę nożną. Tak czy owak — mogę Cię pocieszyć, że z obuwem nie będzie wcale tak źle. Minister Przemysłu i Handlu sprowadza duży transport z Czech, więc może i dla Ciebie coś z tego „kapnie”. W każdym razie ponieważ Tatusi Twój i wiele tysięcy jemu podobnych pracuje z całych sił, by fabryka jego wykonała swoje zadanie, więc niezadługo Mamusia Twoja nie będzie musiała tak niepokoić się ani o Twoje ubranko, ani o bućki.

Redaktor.

Drogi „Promyku”

Za pozdrowienia dziękuję Ci serdecznie. Do wiedziałam się dużo od Ciebie o ZWM. Chętnie wzięłabym udział w służbie dla naszej ojczyzny, ale niestety, brak mi czasu i dlatego zostawiam to na nieco później.

Pisziesz „Promyczku”, że mój wierszyk jest nienajgorszy tylko za dużo w nim słów górnolotnych. Czy będziesz tak dobry i wskazać mi zasadnicze w nim błędy? Ja po prostu wyrażam swoje myśli, wcale nie wysilając się i nie szukając słów.

Kochany „Promyczku” zasylam Ci najserdeczniejsze życzenia.

Za twoim pośrednictwem jeśli pozwolisz zasylam serdeczne pozdrowienia Lusi Binderównie, którą polubiłam nie znając jej.

Marysia S

Odpowiedź Redaktora

Wydało mi się, że nauka nie powinna przeszkadzać w pracy społecznej, a nawet odwrotnie — te rzeczy mocno wiążą się z sobą ale cieszę się, że w Twoich planach na przyszłość masz dobre zamiary. Co do Twojego wiersza ja Ci wierzę że nie szukałaś specjalnych słów górnolotnych. W Twoim wieku słowo takie „wyskakują” jakoś same przez się. Dlatego też zamiast wskazywać Ci lub krytykować to lub owo, wolę poradzić Ci, byś czytała utwory dobrych poetów i pisarzy, byś zwróciła uwagę, na to, jak oni piszą prosto, bezpośrednio i o najprostszych ludzkich sprawach. Nawiasem powiem Ci, że prawdziwi poeci i pisarze bardzo często mocno wysilają się przy pisaniu i właśnie szukają odpowiednich słów. Pisać prosto nie jest wcale rzeczą tak łatwą. Gdy za kilka lat sama przeczytasz swoje obecne utwory zobaczysz na czym polega ich górnolotność. Wierszyka Twojego woli nie drukować — czytelnicy „Promyczka” nabrałby pod jego wpływem jeszcze więcej skłonności do zbyt „górnolotnych” słów, a skłonności tych mają i tak sporo. To Ci chyba nie zrazi do pisania — prawda Marys!

Redaktor.

Jadwiga Siekierska

MYŚLI JUBILEUSZOWE

25 lat pracy Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego

Według tradycji w dni jubileuszowe mówi się o dorobku, o przebytej drodze. Jubileusz TUR-u, skierowany jednak myśl ku nowym trudnym zadaniom pracy kulturalnej - oświatowej. Tempo naszego życia, zachodzące przemiany społeczne przeobrażały głębiej naszą rzeczywistość, niż procesy kulturalne. My się spóźniamy z kulturą. I TUR również, choć ma poważne osiągnięcia w dziedzinie oświaty, nie nadąża za rosnącym głodem wiedzy i kultury wśród mas pracujących. Dziś zaś chodzi już nie tylko o to, aby TUR szerzył rzetelną wiedzę, nie tylko o to, żeby człowiek pracy nauczył się odczuwać i zachwycić się pięknem obrazów Rafaela, czy rzeźby greckiej. Chodzi o coś ważniejszego — o człowieka, o jego oblicze społeczne i moralne.

SOCJALIZM

— TO UMIŁOWANIE CZŁOWIEKA

Dostojewski — wielki pisarz rosyjski — powiedział ostro i ziośliwie: „Człowiek, który kocha ludzkość, a nie potrafi kochać poszczególnego człowieka — jest podłym”.

Okrucieństwo życia w warunkach ostrej walki klasowej wychowuje nieraz tego typu ludzi, o których mówi Dostojewski. Przecież doktor Judym w „Ludziach bezdomnych” Żeromskiego, skrzywdził niefortunnie Joacima i samego siebie, przekreślił szczęście osobiste w imię niby to dobrej sprawy. Dziś nam chodzi właśnie o stworzenie takiej rzeczywistości i wychowanie takiego człowieka, dla którego umiłowanie sprawy socjalizmu, dobra narodu, nieodłączne byłoby z umiłowaniem żywych, konkretnych ludzi, a nie abstrakcyjnej ludzkości. Gdy znikają źródła wyzysku człowieka przez człowieka, powinna zniknąć przepaść między interesem masy i jednostki.

Tak się złożyło, że 25-lecie jubileusz TUR-u zbiegię się z 24-letnią rocznicą śmierci Lenina. Warto te dwie daty z sobą zestawzić, właśnie dlatego, że postać Lenina, jego stosunek do ludzi, do sprawy wychowania nowego człowieka jest jasnym rzutem w przyszłość, w świat socjalizmu. Lenin zrozumiał, bliski, kochany przez miliony prostych ludzi biały, czarnej czy żółtej rasy, był nowym wodzem, jakiego ludzkość jeszcze nie знаła, wodzem ludu pracującego, najniższych dół społecznych. Lenin umiał wyżyć się, wczuć się w duszę prostego człowieka, uczyć się od zwykłych ludzi. Lenin, który porwał do czynu miliony, był prostym, serdecznym, uważnym dla każdego z kim się stykał w pracy i w życiu. Interes ogółu nigdy nie przysłaniał dla Lenina jednostki.

Właśnie TUR powinien dziś krzyczeć taką kulturę, która kształtowałaby człowieka społecznego, a przez to wrażliwego na wszystko co boli i raduje poszczególnych ludzi.

„MARTWY CHWYTA ŻYWEGO”

Ze sprawą wychowania nowego człowieka wiąże się moc problemów. W dniu jubileuszu TUR-u warto zastanowić się nad ważniejszymi. U nas się dużo mówi o walce klasowej i w kraju, i w świecie. To słusznie — walka z umierającym kapitalizmem toczy się dalej, to słabnie, to przybiera na sile, to jawnie, to z ukrycia — stale zmieniając swe formy, jak wąż skóre.

Choć ustrój nasz zadał śmiertelny cios kapitalizmowi, to jednak w sferze psychiki, nawyków myślowych i uczuciowych martwy wciąż jeszcze chwyt żywego, jak mówi mądre przysłowie ludowe. Z tym ciężkim spadkiem przeszłości właśnie TUR winien toczyć walkę.

WSZYSTKO CO LUDZKIE NIE JEST NAM OBCE

Na pytanie dotyczące stosunku do świata Marks odpowiedział, że „wszystko co ludzkie nie jest mi obce”. Ta znamienita odpowiedź Marksa charakteryzuje istotną cechę marksizmu.

Skolenie nauczycieli języka rosyjskiego

W lokalu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej odbyła się konferencja nauczycieli języka rosyjskiego.

Narady Ośrodka toczyły się nad programem kursów dokształcających dla nauczycieli, nie posiadających kwalifikacji. W toku obrad major Armii Radzieckiej Gajworonski wygłosił referat pt. „Historyczny zarys ZSRR od Wielkiej Październikowej Rewolucji”, oraz prof. U.Ł. Sergiusz Bułakowski wygłosił referat pt. „Zasadnicze prądy literatury rosyjskiej”. W związku z referatami wywiązała się ożywiona dyskusja.

W dniu 22 stycznia o godzinie 17,30 rozpoczęło się kurs przeszkoleniowy nauczycieli języka rosyjskiego i przyszłych kandydatów na nauczycieli, którzy oboje metodykę języka rosyjskiego i literatury, literaturę starożytną do XVII wieku, 17-ty, 18-ty, 19-ty i 20-ty wiek, oraz gramatykę opisową języka rosyjskiego.

Wykładowcami kursu będą: prof. S. Kułakowski, St. Ziemer, A. Sobolewski, J. Piłaka, Gajworonski F. A.

Siedziba Ośrodka została przeniesiona do gmachu szkolnego VII Państw. Gimn. i Lit. w Łodzi przy ul. Al. Kościuszk. 71, fr. III p. gdzie też odbywać się będą lekcje.

zmu. Gorący, czynny stosunek do świata, do ludzi, nieprzejednany w walce ze złem społecznym, nieustępliwy w zwalczaniu krzywdy człowieka, wrażliwy na piękno i dobro.

Właśnie nam, członkom TUR-u, powinny przyswiecać te znane, piękne słowa, powtarzane przez Marksa jako dewiza jego życia. We wszystkich poczynaniach, gdy one się utrwalają grozi rutyna, szablon, martwy schemat. W sprawach kultury, tam gdzie chodzi o kształtowanie duszy ludzkiej, działa to zabójczo. Marksistowska, czynna postawa i siła żywego, namiętnego reagowania na życie — powinna uratować TUR przed skostnieniem, uczynić zeń twórczy czynnik w odbudowie człowieka.

NIE TYLKO OBJASNIAC, LECZ ZMIENIAC ŚWIAT!

Kiedys Marksa trafnie nazwali współczesnym Prometeuszem, imieniem boga z pięknego mitu greckiego o Prometeuszu, który z miłości dla ludzi skradł ogień u bogów, aby podarować go ludziom.

Niegaszący ogień prometeuszowy w walce o sprawiedliwość społeczną, o socjalizm, o szczęście człowieka żarzy się w dziejach międzynarodowego ruchu robotniczego. Siła moralna tego ruchu tkwi w najwyższym bohaterstwie i ofiarności, na jakie zdobył się człowiek, dla ludzkiej idei socjalizmu.

Ten ogień prometeuszowski płonie dziś w walce, w twórczym wysiłku, w wielkich zamierzeniach obu naszych partii marksistowskich, robotniczych — w PPR i w PPS.

TUR w odrodzonej Polsce jest przecież dzieckiem PPR i PPS. Dlatego w naszej pracy turowej z isker prometeuszowych idei socjalizmu, rozdmuchajmy wielki płomień odbudowy człowieka — świadomego twórcy socjalizmu w Polsce.

A przede wszystkim każdy Turowiec winien pamiętać, na każdym kroku pracy oświatowej i kulturalnej, że potrzebna nam taka wiedza i sztuka, która nie tylko objaśnia świat, ale pomaga go zmieniać.

104 tysiące martwych wrzecion puszczono w ruch

Zjedn. Przem. Budowy Maszyn Włók. przekazało włókiennictwu dalszych 55 tys. wrzecion. Podniosła uroczystość w PZPB Nr 5 (Wima)

W sobotę, dnia 17 stycznia br. odbyła się w PZPB Nr 5 uroczystość przekazania przez Zjednoczenie Przemysłu Budowy Maszyn Włókienniczych — Biuro Części Zamiennej — całkowicie wyremontowanych przez powyższe Biuro 256 maszyn przedziałniczych, stanowiących łącznie ok. 55 tysięcy wrzecion.

PZPB Nr 5 wyszły z wojny najbardziej zdewastowane ze wszystkich większych zakładów w Łodzi. Niemcy przerobili tę jedną z największych fabryk włókienniczych w Polsce na fabrykę włókien sztucznych i przemysłu gumowego. W chwili objęcia tej fabryki przez Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego, „WIMA” nie posiadała ani jednego krosna tkackiego i ani jednego wrzeciona przedziałniczego. Wszystkie maszyny zostały przez okupanta bądź to zniszczone, bądź zdemontowane i rzucone na złom, bądź też przerobione na maszyny do specjalnych celów, jak n. p. maszyny do produkcji snopowiązałek. Wydawało się, że „WIMA” nie będzie już mogło być odbudowane.

Jednakże dzięki ambitnej postawie załogi fabrycznej, która z poświęceniem zabezpieczyła dobytek fabryczny i jak najostrzej przeciwstawiła się wszelkim pró-

bom zlikwidowania „WIMY” jako fabryki włókienniczej, udało się już w grudniu 1945 r. uruchomić pierwsze 10 tysięcy wrzecion przedziałniczych. Było to już duże osiągnięcie i zapowiedź, że „WIMA” się odbuduje. W ciągu 1946 roku zorganizowane w fabryce specjalne brygady remontowe i montażowe uruchomiły dalsze 60 tysięcy wrzecion.

Pozostało jeszcze w szmelcu i w składach starego żelastwa fabryki ok. 120 tysięcy wrzecion całkowicie zdekompletowanych, zniszczonych, wymagających całkowitej wymiany przeważającej ilości części. Piękne nowe sale dawnej przedziałni amerykańskiej i egipskiej pozbawione maszyn ziały pustką. Uruchomienie tych maszyn było już ponad możliwości fabryki i dlatego zwróciła się ona do Zjednoczenia Przemysłu Budowy Maszyn Włókienniczych z prośbą o pomoc.

W październiku 1946 roku została przez Zjednoczenie Przemysłu Budowy Maszyn Włókienniczych z jednej strony, a „WIME” z drugiej strony podpisana umowa, w której Zjednoczenie zobowiązało się uruchomić do dnia 1 lipca 1947 r. 50 tysięcy wrzecion, zaś do dnia 1 stycznia 1948 r. dalsze brakujące wrzeciona.

Wstępną Operę Wroclawskiej

„Sprzedana narzeczona”

Koncową scenę z opery „Sprzedana narzeczona”

Dobrze się stało, że CZPWL przyczynił się praktycznie do tego, iż przodujący robotnicy łódzcy, z których napewno przed 1939 rokiem tylko znikomy odsetek mógł słyszeć operę, mieli możliwość zapoznać się z twórczością ope-

rową dwóch wielkich, słowiańskich geniuszów muzycznych tej miary, co Moniuszko i Smetana. Jest to niewątpliwie godne podkreślenia posunięcie w dziedzinie upowszechnienia kultury teatralnej.

Z drugiej strony — wystarczyło przyrzeć się z bliska entuzjastom, z jakim reagowała publiczność robotnicza, aby zrozumieć w pełni znaczenie udostępnienia teatru szerokim masom.

Aktorzy zespołu wrocławskiego gorąco i szczerze oklaskiwani byli za swe kreacje.

W narodowej, muzycznej twórczości czeskiej opera „Sprzedana narzeczona” zajmuje pozycję równoznaczną z pozycją „Halki” w muzyce polskiej.

Kompozytor F. Smetana jest na wskroś narodowym twórcą czeskim. Smetana żył i tworzył w tym samym czasie, co i Moniuszko, z którym łączyły go nici szczerzej przyjaźni. Był kompozytorem, świetnym pianistą i kapelmistrzem. W twórczości Smetany wyczuwamy pewne wpływy Berlioza, a zwłaszcza Liszta, który był pomiekką jego nauczycielem i mistrzem. Lecz w operowych i symfonicznych kompozycjach Smetany dominuje przede wszystkim pierwiastek ludowej muzyki czeskiej. Poza „Sprzedaną narzeczoną” (1866), najbardziej znane jego opery — to „Dwie wdowy”, „Lubusza” i „Pocłunek”.

Zespół wrocławski stworzył stylową i barwną oprawę muzyczną i sceniczną dla „Sprzedanej narzeczony”.

Prof. Karol Stromenger wygłosił słowo wstępne, z popularyzatorską swadą wprowadzając widzów i słuchaczy w świat teatru i muzyki.

Program radiowy na dziś

Program na wtorek 27 stycznia 1948 r.
12.03 Wiadom. połudn., 12.08 Przegląd prasy stoł. 12.15 Muzyka 12.20 „Z mikrofonem po kraju”. 12.30 (L) Muzyka obiadowa, 13.15 Przerwa. 15.00 (L) Włoska muzyka operowa (pięty). 15.20 (L) „Wnętrze naszego mieszkania”. 15.30 (L) Wiadom. lokalne 15.35 (L) Rozmaitości. 16.00 Dziennik, 16.35 „Agata noga zamiata” — audycja dla dzieci. 16.55 (L) „Mademoiselle” — słuchowisko. 17.40 (L) „Zagadki muzyczne” w oprac. B. Busiakiewicza. 18.00 RUL — „Kierownictwo nerwowe

organizmu” wykład Doc. Dr. J. Kowalczyk. 18.15 (L) Koncert życzeń (cz. I). 18.45 (L) „Ze łazna kurtyna”. 19.00 „Z zagadnień świata pracy”. 19.10 „Z zagadnień wiejskich”. 19.30 Recital fortepianowy J. Eklera. 20.00 Dziennik. 20.30 Rezerwa 20.50 „Gawędy rybackie”. 21.00 Koncert symfoniczny. 22.15 Koncert Krakowskiej Orkiestry P.R. 22.45 (L) Koncert życzeń (cz. II). 22.58 (L) Omów. progr. lok na jutro. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.20 Muzyka poważna. 23.55 Wiadom. z ostat. chwili. 24.00 Zakończenie audycji i Hymn.

Zjednoczenie zleciło wykonanie powyższej umowy swemu Biuru Części Zamiennej, które zdając sobie sprawę z powagi i trudności zadania zmobilizowało najlepszych swoich pracowników i szereg fabryk metalowych do wykonania powyższego zadania. Między innymi do najważniejszych trudności, prócz braku wykwalifikowanych brygad montażowych i personelu technicznego, należy zaliczyć fakt, że wyremontowane maszyny wymagały uzupełnienia częściami zamiennymi, których nigdy w kraju nie produkowano. Do nich należały przede wszystkim skrzydła do wrzecion, wałki ryflowane, wrzeciona, obrączki itp. Z niezwykłym uporem, zapałem i wytrwałością, Biuro Części Zamiennej przystąpiło do opanowania tak trudnej w naszych warunkach produkcji.

Do wykonania powyższych zadań zostały zmobilizowane: Fabryka Amunicji w Skarżysku, Widzewska Fabryka Maszyn „WIFAMA”, Fabryka Broni w Radomiu oraz cały szereg innych fabryk metalowych. Po roku niesłychanych wysiłków, borykania się z trudnościami surowcowymi (trzeba było nastawić huty na produkcję wysokowartościowej stali), technicznymi i personalnymi, udało się jednak zadanie wykonać.

W dniu 17 stycznia 1948 r. Zjednoczenie przekazało „WIME” ogółem 104 tysiące wrzecion (razem z 50 tysiącami, przekazanymi w czerwcu), tak, że obecnie „WIMA” osiągnęła prawie stan przedwojenny w ilości posiadanych wrzecion.

Jeśli zważywszy, że powyższa ilość wrzecion stanowi prawie 10 procent ogólnej ilości wrzecion bawlnianych przemysłu włókienniczego, to należy stwierdzić, że wyremontowanie powyższej ilości wrzecion jest jednym z najpoważniejszych osiągnięć i sukcesów naszego przemysłu w roku ubiegłym.

Należy podkreślić fakt, że Zjednoczenie podpisując umowę, nie miało żadnych realnych podstaw wykonania tej umowy na czas. Podpisało tę umowę, licząc wyłącznie na wielki zapał naszych pracowników technicznych i fizycznych, licząc tylko na entuzjazm pracy i surową konieczność wykonania nałożonych zadań. Podpisanie umowy przez Zjednoczenie i wykonanie jej było typowym przykładem realizacji hasła rzuconego przez Ministra Minca na Kongresie Techników „stawiania zadań nie po krawiecku, lecz po żołniersku”.

Na zakończenie wypada wymienić nazwiska tych pracowników, którzy najbardziej zasłużyli się przy wykonaniu powyższego zadania. Do nich należy przede wszystkim: Naczelny Dyrektor Biura Części Zamiennej Ob. Adam Ryzek, który niezwykle sprężysto zorganizował montaż maszyn i produkcję nowych części. Ob. Stefan Celnik, który jako szef produkcji czuwał przez cały okres pracy nad szarmonizowaniem poszczególnych etapów montażu i produkcji części zamiennych, kierownik brygad montażowych Ob. Kluska, który jako starszy „Wimowiec” całą duszą i z całym zapałem oddał się powyższej pracy, majstrowie montażu Ob. Ob. Kabziński Mieczysław, Krysiak Zygmunt, Juchniewicz Feliks i monterzy Ob. Ob. Mankiewicz Władysław, Miedziński Józef i Wojtyłko Stanisław, Dyrektor produkcji „Wimy” inż. Minchberg, który swoją fachową pomocą i cennymi wskazówkami w znacznej mierze umożliwił wykonanie tej pracy, oraz cały szereg innych pracowników.

Wyremontowanie 104 tysięcy wrzecion w Widzewskiej Manufakturze daje nam gwarancję, że i inne trudniejsze zadania będą przez nas wykonane.

Opału nie brak w Łodzi

Należy najrychlej zgłaszać się po odbiór węgla

Spekulacja na rynku węglowym została opanowana całkowicie. Węgiel jest pod dostatkiem i na wolnym rynku cena jego równa się cenie wyznaczonej, to znaczy wynosi 3890 zł za tonę. Również na rok bieżący pokrycie węglowe będzie całkowicie zaspokojone, w dyspozycji Centrali Zbytu znajduje się bowiem 10 tys. ton węgla aprowizacyjnego.

Węgla na rynku jest tak wiele, że nawet konsumenci prywatni, którzy zarejestrowali się w składach węglowych, nie zgłaszają się po odbiór węgla. W związku z tym Centrala Zbytu komunikuje, że nie zgłoszenie się po węgiel w terminie do 1 lutego będzie traktowane jako rezygnacja z odbioru węgla wolnorynkowego.

Węgiel wolnorynkowy może być odbierany w składach przez każdego zarejestrowanego bez względu na termin rejestracji i numer rejestracyjny, w ilości do 1 tony po cenie ustalonej 3890 zł za tonę, loco skład.

Nowy Zarząd Not

Na ostatnim Zjeździe Okręgu Łódzkiego NOT (Naczelnej Rady Organizacji Technicznej), na którym przewodniczył inż. Tadeusz Kosiewicz, poruszone zostało współzawodnictwo pracy w przemyśle, jak również kwestia ożywienia i poparcie wynalazczości. Zabierali miedzy innymi głos: nac. dyr. CZPW inż. Wende, zastępca nac. dyr. inż. Babiński, nac. dyr. ZEOŁ inż. Zadrzyński, delegat Centrali NOT inż. Gajewski i inni.

Po uchwaleniu absolutorium dla ustępującego Zarządu, wybrano nowy Zarząd NOT na okręg łódzki w składzie następującym: Prezes inż. Michalis Bronisław (CZPW), 1-szy wiceprezes inż. Bader (dyr. Okr. PKP), 2-gi wiceprezes inż. Jarzębiński Kazimierz, sekretarz inż. Zadrzyński Eugeniusz (nac. dyr. ZEOŁ), skarbnik inż. Szymankiewicz Zygmunt (kier. W. Sieci Elektrowni Ł.), oraz Radę Nadzorczą w składzie: inż. Filipczyński, inż. Bendek, inż. Kosiński.

Od dnia 1 lutego każdy zgłaszający się do składu z zaświadczeniem administracji domu, w którym mieszka, i prowadzący oddzielne gospodarstwo, będzie mógł nabyć węgiel w ilości do 1 tony aż do wyczerpania się posiadanych na składzie zapasów węgla.

Z dniem 1 stycznia CZPW przejął również rezerwy tak zwanego węgla aprowizacyjnego z Miejskiego Wydziału Aprowizacji.

który zaopatrywał instytucje państwowe i inne na terenie Łodzi. Obecnie instytucje te winny zgłosić na piśmie swoje zapotrzebowanie do CZPW przy ul. Daszyńskiego 20, niezależnie od złożonych już kwestionariuszy węglowych na rok 1948. Termin tych zgłoszeń upływa z dniem 1 lutego br., w razie przekroczenia tego terminu instytucjom grozi utrata przydziału węgla na I kwartał br.

Autobusy PKS-u nie będą już pod gołym niebem

Nowa zajezdnia pomieści 100 wozów

Współzawodnictwo pracy wśród kierowców

Dzień w dzień, a raczej noc w noc parkuje 112 samochodów PKS-u oddziału łódzkiego pod gołym niebem — i to od trzech lat.

Naturalnie, samochody niszczą na deszczu, mrozie lub upale. Drobniejsze naprawy wykonuje się tutaj

również na świeżym powietrzu, bo warsztaty reperacyjne łódzkiego PKS-u mieszczą zaledwie kilka autobusów i są zawsze tak zapchane, że nawet dziecinna hulajnoga nie znalazłaby tutaj schronienia.

Już od dłuższego czasu buduje się w Łodzi zajezdnia autobusowa przy ul. Wólczańskiej 205-207.

Już stoją mury przyszłej zajezdni, która pomieści około 100 wozów PKS-u i uchroni tabor od destrukcyjnych wpływów kapryśnej pogody. Przy zajezdni powstanie piękny hotel dla szoferów PKS-u, w nim świetlica, biblioteka. Ale ten ostatni może poczekać jeszcze z budową. Najważniejsze — to szybkie wykończenie zajezdni, dokładnie mówiąc — dachu, chroniącego autobusy PKS-u przed zniszczeniem. Jeśli inwestycje pozwolą, to już w tym roku miasto nasze wzbogaci się o piękną zajezdnię autobusową.

Już trzeci rok po wojnie pracuje łódzki oddział PKS-u. Początkowo było zaledwie kilkanaście kłopskich i małych samochodów, zawsze przepelnionych i solidnie sfałgowanych pracą lat przedwojennych.

Dziś oddział łódzki PKS-u posiada 114 samochodów, w tej liczbie 6 olbrzymich „lejtandów”, które otrzymaliśmy w grudniu 1947 roku. Szkoda, że nie wszystkie są w ruchu. Czwarć część taboru łódzkiego oddziału PKS-u jest stale w naprawie. Wozy są już stare, no, i stale rdzewieją na śniegu i deszczu.

Przed personelem technicznym i kierowcami stoi nielada zadanie — trzeba z kolosami PKS-u obchodzić się szczególnie pieczołowicie. Samochodów posiadamy niewiele, a części wymiennych w ogóle brak.

Z inicjatywą pracowników i robotników łódzkiego oddziału PKS-u zorganizowane zostało współzawodnictwo pracy, w którym udział wzięli wszyscy kierowcy PKS-u.

Współzawodnictwo wygrywa ten kierowca, który najoszczędniej zużywa benzynę, który nie spóźnia się do pracy i... w czasie służby udowodni, że jest wrogiem wyrobów PMS-u.

We współzawodnictwie prowadzi do tej pory dwa wzorowi kierowcy, przedstawiciele starszej generacji kierowców — ob. Stefan Zakrzewski, o którym mówi się, że jest wzorem dla wszystkich szoferów, oraz młody kierowca, ob. Janeczek. Dzięki współzawodnictwu pracy w przeciągu trzech lat zdarzył się tylko jeden wypadek kraksy samochodowej w Dyrekcji PKS-u okręgu łódzkiego. Dz.

Kto pierwszy

We współzawodnictwie międzyfabrycznym w przemyśle bawelnianym w dniu 22 stycznia najlepsze rezultaty osiągnęli PZPB w Pabianicach osiągając w przedziałnie cienkoprzędnej 118,1 proc., w przedziałnie średnioprzędnej 106,3 proc., w przedziałnie odpadkowej 121 proc., a w tkalni 106,9 proc. Dalsze miejsca zajęli PZPB Nr 7, PZPB Nr 4 PZPB Nr 16 (112,1 proc.).

Przemysł wełniany walczy o pierwszeństwo

Wśród tkaczy pracujących na dwóch krosnach kortowych najlepsze rezultaty w PZPW Nr 2 osiągnęli: Józef Owczarek (160 proc.), Władysław Linczewski (156,1 proc.) oraz Tadeusz Korliński (156 proc.).

W PZPW Nr 35 wyróżnili się: Henryk Domała (149,8 proc.), Józef Zduński (148,9 proc.) oraz Franciszek Rolka (147,2 proc.), a w PZPW Nr 36 Józef Bednarek (160 proc.).

W PZPW Nr 1 pierwsze miejsce zajęła Maria Terpilak (148,4 proc.), a drugie Czesław Zieliński (144,9 proc.).

W PZPW Nr 38 uzyskał Kazimierz Wojtaczak 160 proc., a Feliks Milczarek 159 proc.

AKADEMIE

W OSRODKACH KONFEKCYJNYCH Z okazji rocznicy oswobodzenia Łodzi, odbyły się w czterech ośrodkach konfekcyjnych naszego miasta, uroczyste akademie okolicznościowe.

Część artystyczna uroczystości wypełniły produkcje zespołów świetlicowych.

Szczególnie dobrze wypadł występ artystyczny, zorganizowany w ośrodku 2, dla pracowników Dyrekcji Konfekcyjnej i Koła PPR, przez referentkę Wydz. Kult. Ośw. przy Dyr. Konf. — ob. Kamińska.

Peperowcy uczą się pilnie

Kurs dzielnicowy Śródmieście-Prawe

Tkacze i przedzalnicy, ślusarze i górnicy, ludzie, których nauka ograniczyła się przed wojną do 2 — 3 oddziałów szkoły powszechnej. Ludzie, których rzędy szkolne odcieły od źródeł wiedzy.

I oto z walki narodu powstały nowe czasy, powstała nowa Polska, do głosu doszli nowi ludzie, wśród posłów i ministrów pojawili się byli ślusarze i górnicy. Tkacze i przedzalnicy, ślusarze i górnicy — stanowią sól ziemi polskiej. Apeluje się do ich świadomości, pracy i aktywności, o którą opiera się — Państwo, Demokratyczne Państwo, Polska Ludowa.

Tysiące, dziesiątki tysięcy robotników weszło w szeregi naszej partii — Polskiej Partii Robotniczej. Stali się członkami Partii, wiernymi i oddanymi, i odczuł, jak wiele im brak, jak wiele od nich wymaga nowa rzeczywistość, jak wiele mają do odrobienia, ile trzeba wykarczować niewiedzy i zacofania. Partia wzrosła szybko i gwałtownie, stała się partią narodu polskiego nie tylko przez treść swojej działalności, lecz i przez swoją masowość. Ludzie naszej partii zapragnęli się uczyć, odrobić swoje — jakże ogromne — zaległości, stanąć na wysokości aktualnych zadań. Uczą się.

Cykl 12 wykładów, objętych przez kursy dzielnicowe, jest tematycznie bardzo bogaty choć zawiera tylko minimum wiedzy politycznej, niezbędnej dla każdego peperowca.

Odwiedziliśmy jeden wykład na dzielnicę Śródmieście-Prawe. Obecnych było 20 kilku słuchaczy. Temat bieżącego wykładu — „Sojusznik robotniczo-chłopski”. Prelegent tow. Wojnicki, w sposób dostępny, a jednocześnie bardzo ścisły, dobierając odpowiednich słów, zrozumiałych dla wszystkich słuchaczy, i odpowiednio je akcentując, przytaczając przykłady z życia i pobudzając słuchaczy do samodzielnego wynajdywania przykładów, objaśnia strukturę gospodarczą Polski przedwojennej i Polski współczesnej i daje jasny obraz mechanizmu sojuszu robotniczo-chłopskiego. Kiedy mówi o „nożycach cen” produktów rolnych i przemysłowych, sam mówi jak najmniej, lecz przez szereg umiejętnie zadanych pytań i przez odpowiedzi kursantów wydobywa z nich samodzielny wniosek: nieunikniona była nędza wsi podczas reżimu sanacyjnego, a obecnie, w ustroju demokracji ludowej, reformy rolnej i z nacjonalizowanego przemysłu także na wsi jest inaczej. Prelegent ilustruje nędzę wsi w przedwojennej Polsce trafnie dobranymi przykładami z powieści Jędrka Kunka „Grypa szaleje na Naprawie”, i choć większość słuchaczy książki tej nie zna, okazuje się, że te przykłady najbardziej utrwalały się w ich pamięci. Dalej prelegent w sposób bardzo udany aktualizuje temat przez nawiązanie do „planu Marshalla”, wskazując w jasny sposób, jak groźnym byłoby dla Polski, jej rolnictwa i przemysłu, przystąpienie do tak niebezpiecznego dla suwerenności narodowej przedsięwzięcia. — Wydaje się nam, że największą zaletą tow. Wojnickiego jest to, że nie prowadzi „wykładu” w znaczeniu uniwer-

syteckim, lecz, że pobudza słuchaczy do czynnego udziału, do analizowania omawianego zagadnienia i do samodzielnego wnioskowania. Korzyść takiego sposobu prowadzenia wykładu w całej pełni okazała się na seminarium, które odbyło się po upływie kilku dni, a na którym omawiano zagadnienia, stanowiące temat ostatnich dwóch wykładów, a więc: „Sojusznik robotniczo-chłopski” i „Nowa rola Związku Zawodowego”. Teraz nauka polega już tylko na pytaniach prelegenta i odpowiedziach słuchaczy. Tow. Wojnicki zadaje pytanie. W pierwszej chwili panuje milczenie. Powoli jednak następuje ożywienie. Próbuje odpowiedzieć jeden towarzysz, ale udaje mu się to tylko częściowo. Drugi uzupełnia, odzywa się trzeci, a w wyniku okazuje się, że audytorium ma na ogół jasny obraz zagadnie-

nia i ujmuje je w sposób składowy. Okazuje się również, że najłatwiej przyswoili sobie słuchacze te części wykładu, w których byli zmuszeni do samodzielnego rozumowania, i te części, które były ilustrowane przykładami.

Jakie można wyciągnąć wnioski z tych dwóch fragmentarycznie tylko zaobserwowanych lekcji? Wydaje się nam, a potwierdza to tow. Wojnicki, że byłoby słusniejsze, by seminarium odbywało się nie po każdych dwóch, lecz po każdym wykładzie. Przyczyni się to do przedłużenia czasu trwania kursu, lecz za to wyniki jego okazały się o wiele bardziej skuteczne. Wydaje się nam również, iż zarówno dzielnicę Śródmieście — Prawe, jak i wszystkie pozostałe winny poświęcić kursom więcej uwagi, a przede wszystkim sprawie zwiększenia ich frekwencji. A. P.

TABLICA zwycięzców

W PZPB w Rudzie Pabianickiej wśród tkaczy pracujących na 8 krosnach najlepsze rezultaty osiągnęli: Maria Majer (166,7 proc.) i Teresa Hofst (158,4 proc.), a na „szóstkach” Zofia Kubacka (181,3 proc.) oraz Helena Bachman (168,1 proc.).

Przedkła Józefa Grądzka (3 strony) wykonała swą normę dzienną w 165 proc., a Jadwiga Staszewska w 153 proc.

W PZPB Nr 1 Stefan Pałczyński obsługujący 6 krosien osiągnął 165,7 proc. Dalsze miejsca zajęli: Janina Jurek (164,5 proc.), Helena Rybak (155,5 proc.) oraz Maria Pyziak (153,7 proc.) Władysław Woźniak (4 krosna) wykonała plan dzienny w 156,6 proc.

We współzawodnictwie zespołowym wyprzedził Zygmunt Stolarz (139,4 proc.) Stefana Stolarza (116,2 proc.) a Kibler (117,5 proc.) Engla (107,7 proc.).

W PZPB Nr 2 w przedziałni (4 strony) czołowe miejsca zdobyli: Bronisława Olejniczak (151 proc.), Genowefa Kałużniak (146,1 proc.), Genowefa Cichocka (143,5 proc.) oraz Bronisława Woźniak (138,7 proc.), a na 3 stronach: Adela Szafran (149,6 proc.) oraz Prakseida Borkowska (147,4 proc.).

W tkalni Bronisława Ciuda obsługująca 6 krosien uzyskała 162,7 proc., a Maria Drellich 147,8 proc. Na 4 krosnach najlepsze rezultaty zanotowały: Helena Plachta (175,2 proc.), Józefa Wieczorek (159,9 proc.) oraz Halina Sobieraj (147,5

proc.).

W PZPB Nr 3 w przedziałni (3 strony) wyróżnili się Janina Lebel (177,6 proc.), a w tkalni (szóstki): Aleksandra Stefaniak (166 proc.) i Weronika Bojanowska (159 proc.).

W PZPB Nr 4 wyróżnili się: Stanisława Brzezińska i Wiktoria Guźniczek („osemki”) oraz Adela Idziak i Maria Skrzypek („czwórki”).

W PZPB Nr 6 w przedziałni wyróżnili się: Helena Jagielska, Aleksandra Kołodziejczyk, Bolesława Brożek i Maria Kasprzak, a w tkalni: Zofia Pietraszek i Aniela Dąbkiewicz (szóstki) oraz Michałina Dolata i Maria Wasiak („czwórki”).

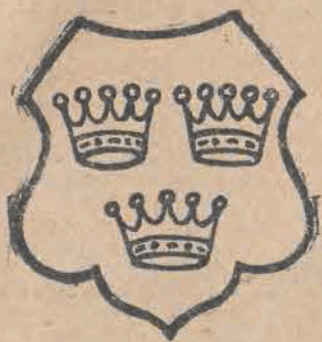
W PZPB Nr 7 odznaczali się w przedziałni: Kornelia Nowak (159,4 proc.) i Anna Pawlak (156,7 proc.), a w tkalni: Stanisława Leszczyńska (170,9 proc.) oraz Helena Bilka (163,7 proc.).

W PZPB Nr 9 przedkła Joanna Witczak (3 strony) uzyskała 146,5 proc. normy, a Władysław Krzemień (tkaczka 6 krosien) 167,5 proc.

W PZPB Nr 16 (4 strony) czołowe miejsca zajęli: Wanda Cyran (155 proc.) Franciszka Jaguszewska (153 proc.) i Genowefa Cieślak (145 proc.).

W PZPB Nr 22 w przedziałni odznaczyli się: Leokadia Jańczyk (152,7 proc.) oraz Janina Gabaj (152,7 proc.), a w tkalni („czwórki”) Zofia Grzello (148,9 proc.) oraz Genowefa Jaska (148,9 proc.).

Kronika Pabianic

Komu winszujemy

Wtorek, 27 stycznia 1948 r.
Dziś: Jana.

Kino

Kino „Polonia” — film produkcji radzieckiej p. t. „Kraźownik Wareg”.

Kino „Robotnik” — film produkcji francuskiej p. t. „14 lipca”.

Początek seansów w niedzielę i święta o godz. 16, 18 i 20, a w dni powszednie o godz. 18 i 20.

Dyżury apiek

W dniu 27. 1. 48 r. dyżuruje apteka mgr. Bolechowskiego, ul. Warszawska nr 6.

Od 24. 1. 48 r. do 31. 1. 48 r. dyżur lekarski pełni dr Bianek, zam. w Pabianicach przy ul. Kościuszki nr 29.

Ważniejsze telefony

Miejska Komenda M. O.	63
Pogotowie Ubezpieczalni Społecznej	208
Straż Pożarna	0
P. C. K.	112
Dworzec Kolejowy	91
Zarząd Miejski	66
P. Z. P. B.	23
Telegraf	213
P. P. R.	5
P. P. S.	143
RKU. Komenda Garnizonu	33
Tymczasowy adres redakcji „Głosu Pabianic”: Pabianice, ul. Limanowskiego 11, tel. 5.	

Pabianice rozbudowują się

Porównując rozbudowę naszego miasta z rozbudową miast okolicznych, a nawet z Łodzią, musimy przyznać, że na tym odcinku mamy stosunkowo największe osiągnięcia. Otóż w ubiegłym roku zatwierdzono lub wszczęto prace nad rozpatrzeniem wniosków i planów 103 nowych budynków — zgłoszonych przez t. zw. „inicjatywę prywatną”.

Wybudowano: — domów parterowych 15 co daje 62 izby mieszkalne; domów jednopiętrowych — 24 co równa się 210 izbom. Domów dwupiętrowych — 3 co daje 43 izby.

Razem więc wybudowano 42 budynki — 315 izb. Niezależnie od tego wybudowano 6 parterowych i 5 jednopiętrowych budynków na warszaty mechaniczne.

Zarząd Miejski na rok bieżący przewiduje następujące prace:

Remont budynku szkoły nr 7 przy ul. Kaplicznej nr 8 (roboty malarskie i dekarne na sumę zł 650 tysięcy).

Remont domu starców przy ul. Party-

Turniej szachowy

W dniu 25. 1. 48 r. w świetlicy PZPB w Pabianicach, rozegrany został towarzyski turniej szachowy między sekcją szachistów świetlicy PZPB i złożoną drużyną Pabianickiego Przemysłu Chemicznego „Papierni” w składzie:

Chemiczna—Papiernia:

1. Majewski Mirosław, 2. Oczko Stanisław, 3. Woźniak Edward, 4. Kaliński Czesław, 5. Adamiec Karol, 6. Adamczyk Edward, 7. Pawłowski Henryk.

Świetlica PZPB:

1. Urbankiewicz Antoni, 2. Nisze Alojzy, 3. Kałużka Antoni, 4. Wlazłowicz Antoni, 5. Śmiech Karol, 6. Denus Stanisław, 7. Wiśniewski Leszek.

Zwycięstwo odniosła drużyna świetlicy PZPB w Pabianicach w stosunku 5 i pół : 1 i pół.

Narada aktywu spółdzielczego

Polskiej Partii Robotniczej, Polskiej Partii Socjalistycznej i Stronnictwa Ludowego

Dnia 25 bm. odbyła się w Łodzi wojewódzka narada aktywu spółdzielczego Polskiej Partii Robotniczej, Stronnictwa Ludowego i Polskiej Partii Socjalistycznej. W konferencji wzięło udział ponad 1.000 uczestników. Zjazd zajął tow. Szubert. Obradom przewodniczył wojewoda Piotr Szymanek. W prezydium zjazdu zasiadli tow. tow.: Kuszewski, Niczman, Siwecki, Minor i ob. Szustkiewicz. Tematem konferencji było omówienie całości zadań ciążących na spółdzielcach — członkach partii demokratycznych w związku z realizowaną przebudową spółdzielczości na odcinku wiejskim.

Prezes Banku Gospodarstwa Spółdzielczego tow. Kuszewski w wyczerpującym referacie omówił przyczyny, dla których spółdzielczość polska musiała ulec przebudowie. Niedociągnięcia na odcinku wymiany, niedostateczna akcja zaopatrywania miast, zbyt słabe działania antyspekulacyjne, niewywiązywanie się z akcji skupu ziemio- — to niedomagania, które przez naszą spółdzielczość muszą być zlikwidowane.

Przekształcenie dołowych ogniw spółdzielczości wiejskiej na gminne spółdzielnie „Samopomoc Chłopska” wpłynie na usprawnienie wymiany na odcinku wie-

miasto. Mówca zwrócił uwagę zebranych na to, że czołowym zadaniem nowopowstałych ogniw spółdzielni „Samopomoc Chłopska” jest walka o zwiększenie produkcji rolnej i uzdrowienie obrotu towarowego. Referent podkreślił, że dostosowanie spółdzielczości do ustroju planowej gospodarki społecznej — zaważy na rozwoju i usprawnieniu życia gospodarczego kraju. Zaznaczył przy tym, że realizowana przebudowa zachowuje wszystkie atrybuty spółdzielczości, tak co do ich treści, jak i formy.

Wojewoda łódzki ob. Szymanek omówił całokształt zadań jakie stoją przed gminnymi i powiatowymi związkami spółdzielni „Samopomoc Chłopska”. Poza wymianą towarową na spółdzielczości wiejskiej ciąży w tej chwili obowiązek podniesienia wytwórczości rolnej i hodowlanej i konieczność skierowania wysiłków na przeobrażenie kulturalne wsi. Referent omówił następnie szczegółową technikę właściwego budowania ogniw spółdzielni powstających w wyniku akcji unifikacyjnej, oraz przedstawił zakres działania mających powstać na szczeblu powiatowym Związków gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

Do zakresu działania dołowych spółdzielni wiejskich należeć winno poza działalno-

ścią handlową organizowanie spółek masywnych, oraz tworzenie i prowadzenie przedsiębiorstw budowlanych, młynów, cegielni, tartaków itp.

Referent zaakcentował, że unifikacja spółdzielczości na wsi musi być jak najszybciej w imię dobra kraju zakończona. Obowiązkiem każdego spółdzielcy — członka stronnictw demokratycznych jest wzięcie jak najaktywniejszego udziału w tych pracach. Szybkie zrealizowanie demokratyzacji ogniw spółdzielczości wiejskiej jest naczelnym zadaniem spółdzielców SL-owców, PPR-owców i PPS-owców.

Tow. Niczman przedstawił zebrany nowo zaplanowaną strukturę spółdzielczości w Polsce. Nadzrędnym jej organem będzie Centralny Związek Spółdzielczy. Zgrupuje on wszystkie Centrale branżowe i ich członków. Zadaniem tej organizacji będzie poza reprezentacją interesów spółdzielczości w kraju, koordynowanie planowania poszczególnych central w ramach ogólnokrajowego planu działania gospodarczego spółdzielni. Do kompetencji Centr. Zw. Spółdz. należeć ma dział wychowawczy i kierowanie działalnością rewizyjną (udzielanie centralom prawa rewizji, zatwierdzanie list rewidentów, przeprowadzanie w centralach rewizji gospodarczych itp.). Władzą Centr. Zw. Spółdzielni będzie Krajowy Kongres Spółdzielczy wybierający Naczelną Radę Spółdzielczą objadającą Zarząd Centralny Związku Spółdzielni.

Poszczególne Centrale branżowe obok aktywności gospodarczej rozwijać będą i działalność instrukcyjno-rewizyjną. W nowym układzie spółdzielczości powstaną 2 centrale spółdzielczo-państwowe, obejmą one obroty mięsem i rybami. Poza tym powołane będą do życia przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, które obejmą obroty zbożem i artykułami włókienniczymi.

Obecny na konferencji przedstawiciel PSL-u ob. Król w imieniu swego stronnictwa, oczyszczono — jak zaznaczył — z wpływów i ingerencji zdrajców typu Miłkołajczyka, zadeklarował jak najściślejszą współpracę z działaczami SL na odcinku spółdzielczym.

Nad wygłoszonymi referatami wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos tow. tow.: Potapczuk, Janczyk, Wawrzyńczyk, Grzegorzczak, Bednarek, Nowiński, Kępa-Różycki i inni.

Zebrani przyjęli jednomyślnie następującą rezolucję:

Uczestnicy Zgromadzenia Aktywu Spółdzielczego Polskiej Partii Robotniczej, Polskiej Partii Socjalistycznej i Stronnictwa Ludowego, zebrani w dniu 25 stycznia 1948 roku w liczbie ponad 1.000 osób, po wysłuchaniu referatów stwierdzają, celowość zmian w strukturze ruchu spółdzielczego w Polsce, gdyż wynikają one z nowej roli spółdzielczości w Polsce Ludowej.

Zebrani działacze spółdzielczy trzech partii wypowiadają się za jak najszybszą realizacją nowej struktury ruchu spółdzielczego na wszystkich szczeblach po przez całkowite zakończenie unifikacji spółdzielczości wiejskiej w skali gminnej drogą stworzenia pełnej sieci gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska”, oraz jak najrychlejszego powołania do życia Powiatowych Związków Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i Central Gospodarczych.

Wojewódzka narada aktywu spółdzielczego PPR, PPS i SL wypowiada się za dalszą zdecydowaną i nieugiętą walką z siłami opóźniającymi proces przemian społecznych w Polsce, oraz dalszą demokratyzację aparatu spółdzielczego.

Przy realizowaniu tych zmian działacze spółdzielczy trzech partii stoją na stanowisku pełnej i rzetelnej współpracy, opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Sprawa biletów uczniowskich

Jak wiadomo powszechnie, uczniowie łódzkich szkół powszechnych, zawodowych i średnich płać za jednorazowy przejazd tramwajem wg taryfy ulgowej 2 złote. Tymczasem uczniowie takich samych szkół w Pabianicach płać wg taryfy ulgowej 3 złote za przejazd, ale tylko za jedną strefę, a ponieważ większość uczniów, aby się dostać do szkoły przekracza dwie strefy (jak, że granica między nimi leży akurat w centrum miasta) — większość z nich płać za jeden przejazd przez miasto 6 złotych. Należałoby zagadnienie to rozwiązać w myśl interesów uczącej się młodzieży.

Irenka wraca do swoich

Wszystkim nam znane są dobre metody wynaradawiania i germanizacji stosowana u nas przez hitlerowską bestię. Jedną z nich jak wiadomo było wywożenie „rasowych” dzieci w głąb wataerlandu, gdzie poddawane były germanizacji.

Wiele z tych dzieci wróciło już do Polski, wiele wyginęło, a wiele żyje jako nieznane nikomu „ofiary wojny”.

Jak wiadomo z terenu Pabianic Niemcy wywieźli kilkoro dzieci z miejscowego sierocińca. Dzięki zabiegom PCK niedawno odnaleziono jedną z sierot, wychowaną w Pabianicach a wywiezio-

ną stąd w dniu 22 września 1942 roku. Szczęśliwą dziewczynką jest, urodzoną w roku 1931 Irena Wielganiec. Odnaleziono ją w rodzinie niemieckiej nazwiskiem Schupisser w miejscowości Breisgau, gdzie trzymano ją pod nazwiskiem Wollman Christine.

Dziewczynkę odebrał Czerwony Krzyż i skierował do polskiego konsulatu, który po sprawdzeniu stanu rzeczy i zasięgnięciu wiadomości w Pabianicach oddał ją pod opiekę Polskiego Czerwonego Krzyża. Już niedługo odnaleziona Irenka wróci do swoich.

Akty metrykalne tylko w Urzędach Stanu Cywilnego

Już od dwóch lat obowiązuje w całej Polsce nowe prawo o Urzędach Stanu Cywilnego. Urzędy Stanu Cywilnego przy parafiach zostały zniesione. Wszelkie akta dotyczące urodzeń, zgonów i zawarcia małżeństwa, spisywane są nie w kancelariach kościelnych, lecz jedynie w Urzędzie Stanu Cywilnego przy zarządach gminnych.

Mimo, iż Zarząd Miejski niejednokrotnie ogłaszał o obowiązku zgłaszania urodzeń, zgonów i zawarcia małżeństwa

Remont tarasu i dachu nad pływalnią w gmachu Łaźni Miejskiej — obliczony na zł 560 tysięcy.

Rozbudowę Domu Matki i Dziecka przy ul. Legionów nr 28 kosztem około 1.600.000 zł.

Ogólna suma przewidzianych wydatków na budynki miejskie przekroczy znacznie sumę 7.000.000 zł.

W Urzędzie Stanu Cywilnego, są jeszcze u nas osoby, które do tych zarządzeń się nie stosują. Niezgłaszanie we właściwym czasie odpowiedniego aktu, naraża osoby zainteresowane na poważne trudności, gdyż spisanie każdego aktu spóźnionego, wymaga zgody Urzędu Wojewódzkiego. Poza tym, Urząd Stanu Cywilnego kieruje sprawę do Starostwa celem ukarania.

Kronika milicyjna

ZNÓW PIJACKIE AWANTURY

W ostatnich dniach kronika milicyjna zanotowała znów kilka wypadków awantur ulicznych, wywołanych przez pijaków. Wyróżnili się w tym ostatnio: ob. Alojzy Dołęga, zam. w Pabianicach przy ul. Pułaskiego 9, ob. Werner Knop, zamieszkały przy ul. Targowej 12 (upił się i wybił szybę w restauracji ob. Krzyżmińskiego przy ul. Kościelnej), ob. Mieczysław Kubiak, zam. przy ul. Kościuszki 7, ob. Adam Szatkowski, zam. w Pabianicach przy ul. Gen. Żukowa 5.

We wszystkich powyższych wypadkach spisano protokoły karne, według których Sąd Starościński ukarze awanturników.

Z awantury tłumaczyć się też będą w Sądzie Starościńskim: ob. Leokadia Mielczarek, zam. przy ul. Targowej 20, oraz ob. Bronisław Wróbel, który doprowadził do scysji ze Strażą Przemysłową przy PZPB, wywołując przez to zbiegowisko uliczne, oraz ob. Leon Kukuła, zamieszkały przy ul. Moniuszki 115.

Z życia Partii

UWAGA, PRELEGENCI GÓRNEJ PRAWY

Dziś o godz. 17-ej w lokalu własnym przy ul. Czerwonej 3 odbędzie się odprawa prele-gentów dzielnicy Górnej Prawy.

ZEBRANIE INSTRUKTORÓW I PRELEGEN-TÓW STAROMIEJSKIEJ

Dziś o godz. 17-ej w lokalu własnym przy ul. Nowomiejska 6 odbędzie się zebranie in-struktorów i prelewentów dzielnicy Staromiej-skiej.

ODPRAWA SEKRETARZY KÓŁ GÓRNEJ

W środę 28.1. o godz. 17-ej w lokalu wła-snym przy ul. Bednarskiej 42 odbędzie się od-prawa sekretarzy wszystkich kół Górnej.

ZEBRANIA KÓŁ PPR.

W dniu dzisiejszym odbędą się zebrania kół w następujących fabrykach i instytucjach: RUDA PABIANICKA

O godz. 12-ej komitet fabryczny PZPB w Rudzie Pabianickiej.

WIMA — PZPB Nr 5.

O godz. 14-ej dublarnia, skrzecznia i prze-wijalnia — zmiana I, przedziałnia egipska — I zmiana, przedziałnia — I zmiana. O godz. 16-tej oddział chemiczny — remontowy.

WIDZEW

O godz. 15-ej Zjednoczenie Farb. Pończ. O godz. 16-ej „Wima“ f. „Jarisch“.

GÓRNA

O godz. 14-ej PZPB Nr 3 „A“, „B“, „C“ — zmiana II. O godz. 15.30 robotnicy dniów-kowi PZPB Nr 17. O godz. 13.30 PZPB Nr 7 — zmiana II. PZPB Nr 4. O godz. 16-ej f. „Kowalski“, Państw. Wyrob. Części Lotn. Państw. Zakł. Wyr. Szkoln.

GÓRNA PRAWA

O godz. 15.30 PZPB Nr 1, PZPB Nr 2, PZPB Nr 6, „B“. O godz. 16-ej fabryka im. Strzelczyka, Warsztaty Mechaniczne, Fabryka Koronek i Firanek — Oddział II, C.H. Przem. Chem. O godz. 13.30 Ośrodek Nr 3.

FABRYCZNA — PZPB Nr 1

O godz. 13.30 Nowa Tkalnia — koło 3, 4, 5.

ŚRÓDMIEŚCIE

O godz. 16-ej Zjedn. Przem. Jedw. O godz. 15.30 Zjedn. Przem. Guma. RTPD. O godz. 17-ej koło przy Zw. Inwalidów. O godz. 16.30 Związki Zawodowe. O godz. 15-ej Urząd Pocz-towy Łódź.

ŚRÓDMIEJSKA LEWA

O godz. 17-ej f. „Kebisz“ — koło II. O godz. 16-ej Okręgowy Zarząd Kin. Fabryka Kape-luszy. O godz. 14-ej II Kom. MO.

ŚRÓDMIEJSKA PRAWA

O godz. 14-ej „Eisert Schweikert“ — zmia-na ranna. O godz. 16-ej Fabryka Szpilek f. „Grabski“ CT SKI. Nr 1 Zjedn. Dziel. „Pa-pierkol“, O godz. 15.30 „Durabella“. O godz. 15-ej Państw. Fabryka Nr 12 — oddział V.

STAROMIEJSKA

O godz. 14-ej tkalnia PZPB Nr 2 — zmia-na II, oddział przygotowawczy, 9 Kom. MO. O godz. 16-ej przedziałnia i oddział mechaniczny. Fabryka Nr 35 f. „Miller i Banks“, Centrala Rybna. O godz. 13.30 Fabryka Nr 36 — od-dział 7.

BAŁUTY

O godz. 16-ej garbarnia „Mars“ Zakłady Budowy Mebli.

OFIARY

NA SIEROTY PO POLEGŁYCH

Zamiast kwiatów na grób tow. G. Lewan-dowskiej kwotę 4.020 zł — (cztery tysiące dwadzieścia złotych) pracownicy Łódzkiego Ko-mitetu PPR ofiarowali na sieroty po poległych w walce z okupantem.

Ze sportu

„Głos Robotniczy“ obejmuje protektorat nad wyścigiem Warszawa—Praga—Warszawa. Wyścig R.S.W. „Prasa“ najpoważniejszą imprezą nadchodzącego sezonu

Niedawno donosiliśmy o pięknej impre-zie kolarskiej organizowanej przez Robo-tniczą Spółdzielnię Wydawniczą „Prasa“ i wydawnictwo czeskie „Rude Pravo“ — wyścigu Warszawa — Praga — Warszawa, który odbędzie się w dniach 1-49 maja br.

TRASA WYŚCIGU I JEGO OBSADA

Trasa wyścigu bieć będzie przez Łódź, Wrocław do granicy w jedną stronę i przez Katowice, Częstochowę, Piotrków, Łódź w drodze powrotnej. Do udziału w tej wiel-kiej imprezie, która przewyższy przedwo-jenny wyścig Warszawa—Berlin zostały zaproszone drużyny narodowe szeregu państw europejskich, a mianowicie: ZSRR,

Czechosłowacji, Jugosławii, Węgier, Rumu-nii, Albanii, Robotniczych Związków Spor-towych: Francji, Włoch, Anglii i Belgii.

SZEREK PISM ZAGRANICZNYCH OBJĘŁO PROTEKTORAT

Oprócz Czechów zapewniony jest już udział kolarzy Jugosławii. Protektorat nad wyścigiem obejmuje również szereg re-dakcji pism zagranicznych jak: „Prawda“ (ZSRR), „L'Humanite“ (Francja), „Borba“ (Jugosławia), „Sabat Nep“ (Węgry), „Uni-ta“ (Włochy), „Rabotniczesko Delo“ (Bul-garia), „Seanteia“ (Rumunia), „Drapeau Rouge“ (Belgia), „Daily Worker“ (Anglia) i „Nakshimi“ (Albania).

„GŁOS ROBOTNICZY“ OBEJMUJE PATRONAT NA TERENIE ŁÓDZI

Organizacją wyścigu zajmuje się Polski Związek Kolarski przy współudziale zwią-zków okręgowych. W związku z tym, że tra-sa wyścigu dwukrotnie będzie przechodzi-la przez Łódź patronat nad wyścigiem na tym terenie obejmie redakcja „Głosu Ro-botniczego“.

DALSZE SZCZEGÓŁY NIEBAWEM

O szczegółach dalszych naszej imprezy będziemy regularnie informowali na-szych Czytelników i wszystkich miłośników sportu kolarskiego, którzy zapewne już dzi-siaj oczekują z niecierpliwością daty 1-49 maja.

W przededniu Olimpiady

St. Moritz czeka na mróz z... Polski

nasz narciarze na flagę państwową, a hokeiści... na boskie zmiłowanie

Już nie cały nasz narciarstwo. Ekipa nasza zakwaterowana została w pierwszorzędny hotelu „Neues Stahliad“ wraz z Jugosłowianami, Finami i czeskimi hokeistami. Samopoczucie naszych narciarzy i humory są dobre. Biegacze prze-byli już trasę biegu na 18 km i nie są nią za-chwyćeni. Uważają, że jest bardzo ciężka. Trenowali również zjazdowcy i skoczkowie. Ci ostatni skaczą na małej skoczni, gdyż du-ża jest jeszcze zamknięta.

LEKKA KONTUZJA KRZĘPTOWSKIEGO

Wśród naszej ekipy mamy dwóch lekkich inwalidów. Są nimi: Staszek Marusarz, który po kontuzji w Zakopanem nie może jeszcze przyjść zupełnie do siebie, oraz Krzeptowski, który doznał, na szczęście, nie groźnej kon-tuzji kolana. Marusarz znajduje się pod bar-dzo troskliwą opieką lekarską i bierze na-sświetlenia krótkofalowe. Stan jego więc po-lepszył się na tyle, że już przystąpił do tre-ningów.

Największym kłopotem naszych narciarzy okazał się brak flagi państwowej. Do defilady odpowiednią chorągiew przybiegało nam nasze poselstwo w Bernie, ale chłopcy chcieliby również udekorować nią swój hotel. Jest jed-nak nadzieja, że przedstawiciele P.K.O., którzy w poniedziałek wyruszyli do St. Moritz, nie za-pomnieli o niej i że obok flag jugosłowiańskiej, fińskiej i czeskiej zawiśnie również nasza.

Luis pobił rekord Sullivana

NOWY JORK. — W dniu 21 bm. mistrz świata wagi ciężkiej, Joe Louis, pobił rekord najdłuższego utrzymania tytułu „mistrza świata. Konkurentem, który dołądził najdłużej utrzymywał się na tronie mistrzowskim, był John Sullivan, który zdobył tytuł 7. 2. 1882 r., nokautując Paddy Ryana, a stracił go do Jimi Corbetta 7. 9. 1892 r. John Sullivan posiadał tytuł mistrza świata przez 10 lat i 212 dni. Joe Louis dzierży tytuł od 22. 6. 1937 roku, po pokonaniu Jimmy Braddocka. W dniu 21 stycznia br. Louis pobił więc rekord Sullivana o 1 dzień.

Olimpijskie znaczki pocztowe

ST. MORITZ. Z okazji V Zimowych Igrzysk Olimpijskich, Szwajcarski Komitet Organi-za-cyjny wydaje specjalne znaczki pocztowe oraz talar olimpijski, jako monetę pamiątkową. Ca-łość serii olimpijskiej składać się będzie z 4 znaczków o różnych wartościach. Poza tym Komitet Organizacyjny wydaje pamiątkowe, ozdobne karty filatelistyczne, stemplowane okolicznościowym datownikiem z Igrzysk.

KILKA SŁÓW O HOKEISTACH

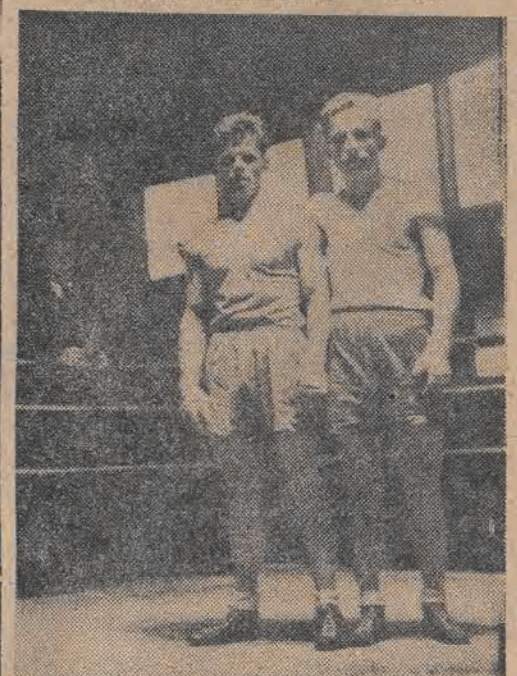
Wycofanie z turnieju olim-pijskiego naszych hokei-stów odbiło się głośnym echem nie tylko w Polsce, ale również w Szwajcarii, gdzie obecnie zajęli drugie miejsce w turnieju przed-olimpijskim, w którym w fi-nale wobec 7 tysięcy wi-dzów przegrali z reprezen-tacją olimpijską Anglii 4:10. Pomimo tak wysokiej po-rażki Polacy, według oceny prasy szwajcar-skiej wypadli dobrze i wcale nie są tu poczytywani za „outsiderów“.

Jednym ze stałych obserwatorów postępów naszych mistrzów kauczukowego krążka jest attache prasowy poselstwa R. P. Brandys. Otóż plk. Brandys jest zdania, że forma naszych chłopców poprawia się z meczu na mecz i po-winni oni wziąć udział w turnieju olimpijskim. Ambicja ich, którą zresztą podkreśla cała pra-sa szwajcarska, daje gwarancję, że z pewno-scią by nas nie skompromitowali.

KLAMKA JESZCZE NIE ZAPADŁA...

Sprawa udziału naszych hokeistów w tur-nieju olimpijskim nie jest jeszcze, jak się do-wiadujemy, ostatecznie zdecydowana. Istnieje jeszcze możliwość, że decyzja odwołująca ich do kraju zostanie cofnięta i mimo przeszkód ze względów choćby prestiżowych, znajdą się oni również w St. Moritz.

Z MECZU WARSZAWA — ŁÓDŹ

Jedną z najlepszych walk niedzielnego meczu Warszawa — Łódź była walka w wadze muszej pomiędzy Patorą (Warszawa) a Kargielem (Ł.). Zwyciężył łódzianin, którego widzimy na zdję-ciu (od strony prawej) wraz z jego przeciwni-kiem.

Z życia DKS-u

Zebranie piłkarzy

Dzisiaj o godzinie 18-ej w lokalu własnym odbędą się zebranie informacyjne członków sekcji piłki nożnej.

Ze względu na ważność spraw obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Przedstawiciele ZSRR spodziewani w St. Moritz

ST. MORITZ. — Organizatorzy Zimowych Igrzysk Olimpijskich spodziewają się przyby-cia do St. Moritz przedstawicieli sportu na-dzieckiego, którzy będą obecni na Igrzyskach w charakterze obserwatorów.

ODCZYT A. KAMIENSKIEJ

W Klubie literacko-społecznym „Wieś“, ul. Piotrkowska 133, II piętro, dnia 27.1 br. (wtorek) o godzinie 20-ej odczyt Anny Kamienskiej: „O młodym pokoleniu pisarzy“

DOKONYWANIE WPLAT PODATKOWYCH

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Podat-kowy podaje do wiadomości, że wszelkich wpłat z tytułu podatków i opłat miejskich należy dokonywać w następujących instytu-cjach: 1) w Głównym Kasie Miejskiej — ul. Roosevelta 15, 2) w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Łodzi — ul. Piotrkowska 77, konto Nr 14, 3) w Narodowym Banku Polskim — Aleja Kościuszkii 14, konto Nr 50, 4) w Banku Gospodarstwa Spółdzielczego — Aleja Kościuszkii 47, konto Nr 37, oraz 5) w Poczto-wej Kasie Oszczędności (w każdym Urzędzie Pocztownym), konto Nr VII-4505.

W razie otrzymania upomnienia lub doko-nania zajęcia ruchomości wpłaty dokonywać na-leży w kasie Wydziału Podatkowego, Aleja Kościuszkii 1, lub do rąk upoważnionych przez Zarząd Miejski poborców.

EGZAMIN SĘDZIOWSKI W ŁÓDŹ

W dniach od 14 do 22 stycznia br. przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie z siedzibą w Łodzi odbył się egzamin dla przyszłych sędziów i prokuratorów przy udziale Delegata Ministerstwa Sprawiedliwości Sędziego Sądu Okręgowego Mieczysława Poliszewskiego.

Do egzaminu przystąpiło 31 kandydatów, a zdało 23 w tym trzech kolegów z wynikiem bardzo dobrym. Podajemy ich nazwiska: Kazi-mierz Lipiński (Łódź), Zdzisław Piekarski (Częstochowa) i Irmina Zmysłowska (Warsza-wa).

POPULARYZACJA PRAWA

W dniu 24 stycznia br. odbył się w Łodzi w Sądzie Okręgowym Pierwszy Zjazd Przewod-niczących Komisji Popularyzacji Prawa na te-renie naszej tak dużej i ważnej apelacji.

Prócz licznie zebranych sędziów na zjazd przybyli przedstawiciele Zarządu Miej-skiego, sądownictwa wojskowego, organizacji społecznych, politycznych, prasy, związków zawodowych i nauczycielstwa.

EGZAMINY PIELEŃNIARSKIE

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Zdrowia — komunikuje, że egzaminy pielę-gniarskie odbywać się będą w okresie do dnia 31 grudnia 1949 roku dwa razy do roku: w terminie wiosennym i jesiennym. Do podania należy dołączyć: 1) dowód Oby-watelstwa polskiego, 2) dowód ukończenia 7 klas szkoły powszechnej, lub posiadanie wykształcenia równorzędnego, 3) metrykę urodzenia, lub inny dowód, stwierdzający wiek, 4) świadectwo urzędowego lekarza o stanie zdrowia, 5) świadectwo niekaralno-sci, 6) dowód odbycia pięcioletniej pracy pielęgniarskiej w zakładach leczniczych lub zapobiegawczych, albo świadectwo z ukoń-czenia zagranicą jednorocznej szkoły pie-lęgniarskiej, 7) własnoręcznie napisany życio-rys, 8) dwie fotografie z poświadczeniem tożsamości.